

یایان در آشپزخانه

شکر انه به جای آرییم ...

فتح الله املی

حتی هوای سرد و خیابان‌های بی‌خسته هم از شور و گرمای جمعیت کم نکرده بود. در پایتخت گرچه خورشید بود و می‌تایید اما برقی از شوق قلب پاریده بود بر تن شهر سنگینی می‌کرد. سوزی کم می‌وزید اما شبش باقی که بوی انجماد می‌داد تا بای برقی بیرون آمدن و قدم‌زدن و فریاد نمی‌گذاشتند اما آمده بودند مردم. پیچیده به خود اما شکفته چون گل سرخ. لیخنه در لب و فریاد بر دهان. لیخنه به‌خاطر حضوری که می‌دادند چه اثری دارد و چه اخمی بر چهره دشمنان این مرز و بوم می‌نشاند و فریاد بر سر آنان که عزتشان را نمی‌خواهند.

آنها که پیش از چهار دهه است منظر خشکی و نفس‌پردگی این مردمند. اما انتظار ستوه و تضرع و تسلیم این خلق خدا را به که درازنای تاریخ مردانگی و غیرت این سرزمین، ایستاده‌اند، مغرور و سربلند چون سر، با خود به فکر خواهند کرد.

دیروز همه آنها که اهمیت حضورشان را می‌دانستند در تمام جزایرای افتخارآمیز این سرزمین حاضر شدند. پرف و باران یخ و سرما و نهمت و طعنه این و آن راه هیچ انگاشتند تا نمایش صبر و مقاومت و ایثار در سرد و سردود وحدت و عشق و غیرت بخوانند و چه گویند...

۲۲بهمن و دوازدهم آبان و جشن امه همه شکوه و عظمتش را از هیین حضور دارد و همه قاسم و اقتدارش را نیز از همین می‌گیرد. معمولاً در بزرگداشت‌های این قبیل باز روزه نیروهای مسلح و با نمایش اقتدار نظامی، قدرت و هیمنه یک نظام را به رخ می‌کشند. با نمایش تانک‌ها، زره‌پوش‌ها، ادوات، موشک‌ها، گردان‌های نظامی، نظم دسته‌ها و پرواز نمایشی جنگنده‌ها و سالگرد انقلاب با استقلال را با نمایش قدرت نظامیستایی و نظامی‌جشن می‌گیرند اما در ایران پس از انقلاب این نمایش اقتدار از یک مولفه قدرت نرم اما از هر مولفه قدرت دیگری موثرتر و سخت‌تر بهره گرفته است. قدرت مردمی حضور و هیمنه حضور در محاسن مردم. با نمایش شکرهای مردمی، این خیل جمعیتی که به سال‌ها اسلام و انقلاب و امام و ولایت و آرمان‌های دینی و ملی و میهن‌اش تجلید بیعت می‌کند، اقتدر پیدار و هویشار و فهم هست که انبوهی از مشکلات و سختی‌ها را دنگ‌ها و ملاحظه‌ها و صدها همسایه، با شدتیری و کم‌کاری و پیش چشم داشتن مقصدها و خیانها و سوء مدیریت‌ها و ظلم‌ها و تبعیضا و از ار بصیرت شناخت ضرورت‌ها باز ندارد و دشمنان این آب و خاک را بر سر جایشان نشاندند.

بصیرت و غیرت و شناخت عصبی که شوربختانه در برخی از کارگزاران و متنبیان و مسئولان نیست و گرنه پیش‌تر به آن خدمت می‌کردند و کمتر در حق آنان جفا روا می‌داشتند و اینهمه به دنبال کسب قدرت و منفعت‌جویوند و در میانه مشکلات و دشواری‌ها تنهایشان نمی‌گنمایند...

دیروز اما جدای نمایش وحدت و بیعت هرساله با انقلاب: مراسم جلوه دیگری هم داشت. چهل و یکمین سالروز پیروزی انقلاب با چهلپنجم روز شهادت سردار صوبان این مردم گرّه خورده بود و به همین اعتبار رنگ و بوی مراسم، جلوه نژادی داشت. پیوند با سردار دلها و قدردانسی مردم از سرباز فداکارشان که همه با قدرتی که لرزه بر اندام بدخواهان این ملک و ملت می‌انداخت در برابر مردم زورف و مهربان و سربه‌ریز و فروتن بود. و نیز فریادهای مردم نشانگر خشم و نفرتی که این مردم از عاملان این جنایت ناچوارانه‌اند داشته‌اند و دارند.

رئیس جمهور در مراسم روز گذشته در میان سخنان مهمی که داشت به یک نکته ظریف اشاره کرد و آن این که مجموعه فشارها و تحریم‌ها که در دو سال اخیر بر کشور وارد آمد اقتدار و به هست که اگر حتی درصدی از آن بر هر کدام از همین کشورهای همسایه ما وارد می‌آمد نفس آنها را می‌گرفت و آنان را به تسلیم یا فروپاشی می‌کشاند اما دولت و ملت آن‌را نه تنها تاب آوردند بلکه ضرب آسب‌پذیری خود را نیز کاهش دادند. این سخن درست است اما شرط استمرار آن این است که حکومت و دولت و کارگزاران و مسئولان در این جنگ اقتصادی نابرابر تنهایشان نگذارند و قدر این صبر و بصیرت آنان را بدانند و با فروتنی و قدرشناسی و حکمرانی خوب و شایسته و رفع مشکلات آنان و مقابله مؤثرتر با فساد و بیکاری و تورم و تبعیض و نگرانی و فقراتش و یکجانبه گرایی و تفرقه افکنی. شکرانه این نعمت وفاداری و به‌جای آرند.

پایان سخن تنها می‌ماند سیاس فراوان از درگاه یزدان به خاطر وجود چنین ملتی و اقربن بر آنان.

وی‌ی خط‌الانگ‌هایات

کدخدایی:پیش از ۷۱۰۰تفر تألیف صلاحیت‌شدن

سخنگوی شورای نگهبان از تألیف صلاحیت‌پیش از ۷۱۰۰دادولت‌نمایدنگی

انتخابات مجلس یازدهم خیر داد

به گزارش ایسناعباسعلی کدخدایی در حاشیه‌حضور در راهپیمایی ۲۲بهمن در باره آخرین وضع تألیف صلاحیت‌دولطیان نمایدنگی مجلس افروز:
تألیج تألیف صلاحیت‌ها آماده‌شد و به تدریج برای وزارت کشور ارسال شد تا از طریق فرمانداری‌ها در اختیار داولطین محترم قرار گیرد.کدخدایی افروز:امیدوارم ان شاه‌با به اقداماتی که صورت گرفته انتخابات خوبی را پیش رو داشته باشیم.ا توجه به تأکیدم مقام معظم رهبری‌با حضور پرشور و با‌مشارکت حداکثری همه مردم فارغ از گرایش، جناح و گروه‌های سیاسی را در انتخابات شاهد باشیم و وعده ما ان‌شاهد اقدم شده پای صندوق‌های رای است.

وزیر کشور: گاهی باید ماندن استخوانی در گلو رفتن قنار
وزیر کشور با بیان این که در جایی که دشمنان درصدد کاهش مشارکت هستند قایل قبول نیست که با اهداف آنها همراهی کنیم، گفت: باید گاهی مانند استخوانی در گلو و خاری در چشم رفتار کنیم.
فرماندهی اقتصادمقاومتی استان البرز اعلام کرد:

انصاری: مشارکت مردم پیام روشنی برای دشمنان انقلاب‌دارد
یک عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام تأکید کرد که حضور حداکثری مردم در انتخابات مجلس پیام روشنی به دشمنان و دوستان انقلاب می‌دهد، دوست را امیدوارتر و دشمنان را دلستر می‌کند.

به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام مجید انصاری در حاشیه شرکت در راهپیمایی ۲۲بهمن در جمع خبرنگاران حضور مردم در انتخابات را بسیار مهم خواند و گفت: نظام جمهوری اسلامی و سوله‌مرد ایجاد شده است لذا حضور مردم در تمامی عرصه‌ها به ویژه انتخابات بسیار مهم است.
چون سرشودت کشور و خود را رقم می‌زنندوی با بیان اینکه مجلس خانه مردم و محل لیل کاری کشور است، افروز: حضور در این دوره از انتخابات به دلایل مختلف داخلی و خارجی دارای اهمیت است.

ریعی: هیچ صندوق‌های رای را غنی کرد
سخنگوی دولت با تأکید بر ضرورت تحولات ساختاری مردم در انتخابات مجلس، گفت: باید حتماً کاری کند که مشارکت اجتماعی و سیاسی از دل صندوق‌ها بیرون بیاید؛ بنابراین صندوق را به مثابه زنامه توسعه و ثبات ایران دیسبله و با صندوق‌های رای قهر نکنیم.
باید صندوق‌ها را غنی کرده نه اینکه با آن‌ها قهر کرد.

ریعی در حاشیه راهپیمایی ۲۲بهمن در گفتگو با ایسنا با بیان این که مردم سال‌ها در انتخابات حاضر می‌شوم گفت: درست است که یک جشن ملی می‌گیریم، اما به نظر من پرمعناتر این است که یادمان بیاید ما ملت برای چه انقلاب کردیم.
سخنگوی دولت گفت: معتمد صندوق‌های رای باید محور همه تحولات نگری‌نشیست و اینکه این مردم می‌خواهند از درون صندوق جوشش، باشند.

حزب کارگزاران لیست مستقل انتخاباتی ارائه می‌کند
سخنگوی حزب کارگزاران سازندگی گفت این حزب برای انتخابات

مجلس لیست مستقل به تهران ارائه می‌کند.

به گزارش ایسنا، حسین مرعشی با اشاره به اینکه حزب کارگزاران برای یازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، لیست ۲۰ نفر بدون تلافی با هیچ حزب دیگری ارائه خواهد کرد، اظهار داشت: البته تا امروز این لیست را منتشر و از مردم و اصلاح‌طلبان دعوت می‌کنیم به این لیست رای بدهند.

وی در ادامه گفت: این لیست لزوماً از اعضای حزب نخواهد بود و ما بین کسانی که تأیید صلاحیت‌شده‌اند، در جمله مجازی فراخوان داده و افرادی که علاقه‌مند بودند در لیست حزب قرار بگیرند.
از دشمنانی و با آنها مصاحبه کرده‌ایم و در نهایت کسانی را در لیست قرار دادیم که حزب می‌تواند سلامت کار آنها را در مجلس یازدهم تضمین کند.

اسامی ۴جبهه پیروز مردم تأیید کمسیون‌ماده ۱۰۰حزب
حمیددلاوری مدیرکل سیاسی و دبیر کمسیون‌ماده ۱۰۰قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی گفت: به منظور توزیر افکار عمومی و اطلاع رسانی به رسانه‌ها، فهرست اسامی ۴جبهه پیروز مردم تأیید کمسیون احزاب می‌شود تا ضمن جلب توجه از تحولات اجتماعی و فعالیت‌های قانونی نیروهای خارج از این فهرست، موجبات شفاف سازی و مشارکت حداکثری آحاد جامعه در انتخابات پیش رو فراهم شود.

دبیر کمسیون ماده ۱۰۰ در ادامه اسامی جبهه‌ها را چنین اعلام کرد:۱-جبهه ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی، ۲-جبهه اصلاح طلبان ایران اسلامی، ۳-جبهه ایستادگی ایران انقلابی، ۴-جبهه پیشرفت، رفاه و عدالت-۵-جبهه مردم‌نحولگرانی ایران، ۶-جبهه شورای هماهنگی کادران استان تأیید ۷-جبهه پیروز نیروهای انقلاب اسلامی (جما)، ۸-جبهه مستقلین و اعتدالگرایی ایران، ۹-جبهه هماهنگی احزاب (جما)، ۱۰-جبهه پایدار انقلاب اسلامی، ۱۱-جبهه بزرگ نیروهای انقلاب اسلامی استان قم (اینا)، ۱۲-جبهه پیروان خط امام و رهبری، ۱۳-جبهه‌مستقلین ایران

موافقت رهبر معظم انقلاب با غفو و تخفیف مجازات ۲۳۱۵ نفر از محکومان

به مناسبت سالروز پیروزی شکوهند انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خدنه‌ای با غفو و تخفیف مجازات دو هزار و ۳۱۵ نفر از محکومان مواقت عمومی و انقلاب، سازمان قضایی نیروهای مسلح و تعزیرات حکومتی می‌موافقت کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی رئیس قوه قضائیه به مناسبت فرارسیدن سالروز پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در نامه‌ای به رهبر انقلاب اسلامی پیشنهاد غفو یا تخفیف و تبدیل مجازات دو هزار و ۳۱۵ نفر از محکومان را که در اداره غفو و بخشودگی قوه قضائیه واجد شرایط لازم تشخیص داده شده‌اند، ارائه کرد که این پیشنهاد در اجرای بند ۱۱ از اصل ۱۱۰ قانون اساسی مورد موافقت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای قرار گرفت.

رایزنی ظرف باقوه قضائیه برای پیگیری پرونده ترور سردار شهید سلیمانی در محاکم داخلی و خارجی

همینطور است، این مردم هستند که بین‌الملل و دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه با محدوداد ظرف وزیر امور خارجه دیدار و گفتگو کرد.

در این دیدار در باره راههای تقویت و ارتقای همکاری و هماهنگی بین معاونت بین‌الملل قوه قضائیه و وزارت امور خارجه به ویژه در حوزه دفاع از حقوق ایرانیان مقیم خارج و پیگیری آزادی زندانیان ایرانی در دیگر کشورها، پیگیری پرونده ترور سردار شهید سلیمانی در محاکم داخلی و خارجی و هماهنگی در دفاع از اصول و موازین جمهوری اسلامی ایران در مجامع بین‌المللی از جمله در حوزه حقوق بشر گفتگو و تبادل نظر و وزیر امور خارجه در حاشیه مراسم راهپیمایی ۲۲بهمن هم گفت: مردم سال ۷۰ روز شهادت سردار سلیمانی نشان دادند که آمریکا اقدام تروریستی انجام داده و این اقدام از نظر ما مردم منطقه منفرست.

ظریف در گفتگو بسا خبرنگاران اظهار داشت: ramp با حرکتی که کرد یک یار دیگر برای همه دنیا نشان داد که در مورد انقلاب ایران ۱۳۰۱سال‌گه که اشتباه می‌کند و هنوز هم این اشتباه ادامه دارد و این اشتباه باعث شده که مردم ما یکپارچه در برابر این حرکت ایستادگی کنند.

وی درپایخ به سنوالی درباره این که در مذاکرسه با قدرت‌های جهان کارت‌های در دست دارد شاید برترین کارت برنده شما حمایت مردم باشد، گفت: حتما

درپایخ به سنوالی درباره این که در مذاکرسه با قدرت‌های جهان کارت‌های در دست دارد شاید برترین کارت برنده شما حمایت مردم باشد، گفت: حتما

درپایخ به سنوالی درباره این که در مذاکرسه با قدرت‌های جهان کارت‌های در دست دارد شاید برترین کارت برنده شما حمایت مردم باشد، گفت: حتما

درپایخ به سنوالی درباره این که در مذاکرسه با قدرت‌های جهان کارت‌های در دست دارد شاید برترین کارت برنده شما حمایت مردم باشد، گفت: حتما

درپایخ به سنوالی درباره این که در مذاکرسه با قدرت‌های جهان کارت‌های در دست دارد شاید برترین کارت برنده شما حمایت مردم باشد، گفت: حتما

درپایخ به سنوالی درباره این که در مذاکرسه با قدرت‌های جهان کارت‌های در دست دارد شاید برترین کارت برنده شما حمایت مردم باشد، گفت: حتما

معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران گفت: ایران در صیانت از امنیت خود در هیچ انتخابی تردید و کوتاهی نخواهد کرد.
به گزارش مهر، علی اکبر صالحی در همین سیمینار امنیت هسته‌ای بین‌المللی رئیس‌انرژی اتمی که با حضور وزرای خارجه، روسای سازمان‌های انرژی اتمی و دیگر مقامات از کشورهای مختلف در وین برگزار شد و با یادآوری اهمیت برجام به عنوان یک دستاورد بین‌المللی و انتقاد از آمریکا و سیاست‌های نابخردانه دولت ترامپ در این کشور، مسئولیت اروپا به عنوان یکی از طرف‌های اصلی این توافق در حفظ آن و راهی برای سباسب‌های زورگویانه و یک جانبه آمریکا را به آنها پیشنهاد کرد.

وی با بیان این که حفظ برجام در نهایت تأمین کننده امنیت هسته‌ای و تلاش‌های بین‌المللی در این حوزه است، دولت آمریکا را مقصر اصلی در این موجود معرفی و رفتار غیر مسئولانه و نامعقول رژیم حاکم در آمریکا و اسرائیل را محکوم کرد و گفت: ایران در صیانت از امنیت خود و به‌کارگیری

سرویس خبر: رئیس قوه قضائیه گفت: مسئولان قضایی خودرو به دستگاه قضایی می‌رسد، این مساله را همراهی غریبال قول دانست و خواستار نظارت همه‌جانبه مسئولان وزارت صمت، سازمان تعزیرات و سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در این زمینه نشد. وی، آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در جلسه

اخبار داخلی

روحانی: مردم همواره بر ای مقابله با توطئه دشمنان به صحنه آمده‌اند

دارو خلاف همه مقررات بین‌المللی است و آمریکا همه این مقررات را زیر پا گذاشته است، افروز: این اقدامات آمریکا، تروپستی است.

بین‌المللی لاهه است که آمریکا را موظف کرده تحریم را آغاز نکند. روحانی اقدامات آمریکا را خلاف صوابیات شورای امنیت سازمان ملل از جمله قطعنامه ۲۲۳۱ دانست و گفت: آمریکا قانون و عهد و پیمان را زیرپا گذشته و جنایت را علیه یک ملت آغاز کرده است.

سردار سلیمانی دنبال آرامش در منطقه بود
رئیس‌جمهوری با طرح این سوال که آیا این اقدامات در تاریخ آمریکا، افتخاری برای آقای ترامپ خواهد بود، تأکید کرد: آیا قانون شکنی، جنایت و ملتی را در فشار قرار دادن، عهد و پیمان را زیر پا گذاشتن، افتخار است؟

روحانی با بیان این که ملت ما در برابر این فشار استثنائیه کردند نه مردم ما در برابر این فشار کم شدند نه مسئولین و دولتمردان سر تواضع فرود آوردند.

یک ملت بزرگ در برابر قدری سرفروزمی‌افرد
رئیس دولت تدبیر و امید، افروز: آمریکایی‌ها فکر می‌کنند با این فشار حداکثری بر کل واردات و صادرات، بر زندگی مردم، آنها ناچارند تسلیم شوند یا به عنوان اعتراض به خیابان‌ها بیایند و به آمریکا چراغ سبز نشان بدهند.
آنهاهی که با این منطقه و با تاریخ، تمدن و فرهنگ ایران آشنا هستند می‌دانند که یک ملت بزرگ در برابر قدری زور، سخن ناحق و غلط و فشار ناروا سر تسلیم فرود نمی‌آورد.

رئیس‌جمهوری گفت: آمریکا در هیچ یک از طرح‌ها موفق نبوده‌است. در طول هشت ماه گذشته آمارهای تورم، سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، رشد اقتصادی و اشتغال نشان می‌دهد مسیر مردم و دولت، در کنار هم، مسیر صحیح و درست است.

روحانی با بیان این که همه شرایط امروز کشور را باثبات است تصریح کرد: کشور را از ۱۳ سال گذشته به خوبی اداره کردیم و برای اداره کشور-نه به وام خارجی و نه به استقراض از بانک مرکزی خود نیاز داشیم.

آمریکا به تعهد خود پایبند نیست
وی افروز: مقررات بین‌المللی محکوم است.
وی جنایت دیگر آمریکا را علیه ملت فلسطین و منطقه دانست و اظهار داشت: مقررات بین‌المللی در این خصوص روشن است. قطعنامه‌های سازمان ملل در سال ۱۹۷۷ و ۱۹۷۳ و بعد قبل آن روشن است. از نظر قطعنامه‌های سازمان ملل سرزمین فلسطین متعلق به ملت فلسطین است

برای تعالی و پیشرفت این کشور است.
۱-پایان این که دشمنی و کینه نوزی آمریکا در طول ۷۱سال گذشته به شکل‌های مختلف ظهور یعنی اجرای خواست مردم. مردم انتقام را خواستند و بروز پیدا کرد، اما راه انقلاب با همان راه روز اول است، خطاب به جوانان ، دانشگامیان و محققان گفت: یکبار دیگر سخن مردم را در روز ۱۲بهمن ۷۷، بهشت زهرا بخوانید و دقت کنید آنچه‌امام روز اول به مردم گفت را از نو آخذ و با پایان عمر پیرکت خود پای آن کلام ایستاد.
آنها که با مردم باخبرند رفتار و ازآزادیخواهان هم بود.طبیعی است برای قدرتی

رئیس‌جمهوری در ادامه با اشاره به سخنان مردم در ۱۲بهمن ۷۷افروز:امام در بهشت زهرا به امام گفت سرشودت مردم در دست خود مردمی نیست.
کند، نیروی مسلحی که در کنار مردم است، این همانی است که راه انقلاب اسلامی ما تعیین کرده است.

رئیس‌جمهوری با بیان این که بهشت بسیار مهمی است گفت: افروز: جوانان و مردم عزیز ایران! گاهی سخنانی در رسانه‌ها مطرح می‌شود که با راه امام و انقلاب ما در تضاد است. یادتان نرود که امام همیشه تأکید کرد و گفت «همه با هم» و این همه با هم که استراتژی مهم انقلاب اسلامی بود.

روسیه پیشنهاد آمریکا را خیالبانی خواند

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین و آنالیز بین‌المللی انرژی اتمی هم اعلام کرد: پیشنهاد آمریکا برای عقد توافقی با ایران به جای برجام باطل‌بایی است.

«میخائیل اویلتوف» در گفتگو با ریانووستی گفت: روسیه پیشنهاد آمریکا را خیالبانی خواند و تأکید کرد: روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین و آنالیز بین‌المللی انرژی اتمی هم اعلام کرد: پیشنهاد آمریکا برای عقد توافقی با ایران به جای برجام باطل‌بایی است.

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین و آنالیز بین‌المللی انرژی اتمی هم اعلام کرد: پیشنهاد آمریکا برای عقد توافقی با ایران به جای برجام باطل‌بایی است.

و آوارگان فلسطینی باید به سرزمین خود برگردند.
آمریکا اقدام ضد حقوق بشری علیه ملت فلسطین انجام داده است.
همانطور که علیه ملت سوریه انجام شده‌است.

رئیس دولت تدبیروایمد افروز: ایران از آغاز انقلاب منادی علیه بوده‌ما در طول این ۲۱ سال علیه هیچ کشوری اقدام نکریم، به ما جنگ تحمیل شد اما به کشوری کمک نکردیم.
به آواره‌ها کمک کردیم.
به مردم آواره افغانستان کمک کردیم.
به مردم عراق که در جنگ ائتلاف علیه عراق بودند کمک کردیم.
به مردم کویت در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

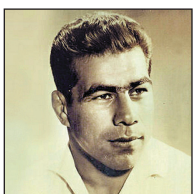
رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

رئیس‌جمهوری اظهار داشت: همچنین به مردم قطر در شرایط صعب غیرقانونی کمک کردیم.
از لحاظ مواد غذایی و دارویی به مردم یمن کمک کردیم.
در طول این ۲۱ سال به مردم فلسطین و آلمان فلسطین کمک کردیم.
به مردم لبنان کمک کردیم.
به مردم فلسطین که در حمله صدام به کویت کمک کردیم.

تاریخ نگاری
از چشم اسناد

۷

یادی از
جهان پهلوان تختی

۶

علم جدید
و فرهنگ سنتی

۲

۴۳۴

ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات

چهارشنبه ۲۳ بهمن ۱۳۹۸ - سال نود و چهارم - شماره ۲۷۴۹۸

اگر راه مسالمت آمیز نبود اعلام جهاد میکنم

امام: اعضای شورای انقلاب تعیین شدند

دولت را بزودی
معرفی می کنم

روز شمار انقلاب
اطلاعات
ضمیمه اطلاعات
شماره ۲۷۴۹۸ - شماره ۲۳ بهمن ۱۳۹۸ - سال نود و چهارم

برای جهاد میتوانیم اسلحه تهیه کنیم

دولت فعلی فاسد و
غیر قانونی است و
باید کنار برود

صف یک
کیلومتری
در اطراف
منزل امام
در مشهد

• با ارتش
در تماس
بوده و اگر
مقتضی بود
باز هم تماس
میگیریم

شهر دار تهران
استعفای خود را
به امام خمینی
تسلیم کرد

* جواد شهرستانی در استعفانامه خود دولت
فعلی را غیر قانونی خواند - در صفحه ۲

تاریخ و نحوه اعزام مشمولان عادی

یک ژنرال ارتش

متن کامل سخنان
امام خمینی در بهشت
زهرا و فرودگاه

* چون بهشت انتشار سریع روزنامه متن کامل
سخن امام به جای پای اولیه ترسید این متن
ها امروز مجدداً بصورت کامل در صفحه ۳
جای شده است.

صدرالمآلهین شیرازی، واپسین «حکیم» و به تعبیری «فیلسوف» ایرانی است که نظریه‌های بدیع و ویژه‌ای برای درک جهان و تفسیر آن بر اساس فاهمه و منطق انسانی ارائه کرد. ابداعات او در تقریر مسائل جهان و تأویل نظریات نیاکان از هر نظر جالب و آموزنده است. او کوشید میان سه راه یا روش مختلف که مهم‌ترین طرق معرفت و سرچشمه‌های ایمان و دانش بشری بودند جمع و اتحادی ایجاد کند تا طریقت و شریعت و حقیقت، از تنازع و آشفتگی به‌سوی وحدت و همبودگی حرکت کنند. آرمان اتحاد و اجتماع میان فلسفه و عرفان و شریعت (فقه و حدیث) در آن زمان اهمیتی خاص داشت و با آنکه دعاوی بسیار در طول تاریخ علوم عقلی و نقلی در این باب مطرح شده بودند، اما هیچگاه این پریشانی به نظم مطلوبی نرسیده بود:

حافظ آن ساعت که این «نظم پریشان» می‌نوشت

طایر فکرش به دام «شتیاق» افتاده بود

اشتیاق، در شعر خواجهٔ بزرگ شیرازی، به تفسیر مولی شاه محمد دارابی، مفسر بزرگ اواخر عصر صفوی، همین آرزوی وحدت و انتظام میان طرق بود؛ شامل دین (فقه و تفسیر و حدیث)، علوم عقلی (منطق و فلسفه و کلام) و تصوف (عرفان عاشقانه و زاهدانه)؛ و البته فلسفه در ایران به دو شاخه بزرگ مشابه و اشراقی تقسیم می‌شد و تصوف نیز دو گرایش بزرگ نظری و عملی داشت. فیلسوف بزرگ مشاء ابن‌سینا بود و حکیم بزرگ اشراق، سهروردی است. در عرفان عملی و ذوقی، از احمد غزالی و عین‌القضات و خرقانی، تا عطار و مولانا پیرروان ایشان و دیگران، جملگی تحت اثر شعر و زیبایی قرار داشته‌اند و گرایندگان به عرفان نظری یا زاهدانه، از حسن بصری تا ابن عربی و شارحان فصوص و فتوحات در ایران و عراق و سراسر جهان اسلام را در بر گرفته است.

باری، آنچه صدر با آن روبه‌رو بود، بجز این مسایل، دو گرایش در شریعت هم بود، نخست گرایش اجتهادی و کلامی - عقلی و دوم گرایش اخباری یا حدیث‌گرایی افراطی، که مبنای دعاوی و مدعیات غریبه و عجیبه‌ای بود و مملو از جادو و طب سنتی مبتنی بر کیمیا و غریب و تجویز اورد و دخان و ادعیهٔ ناصحیح، موجب انحطاط اذهان و نابودی عقل و نقل اجتهادی و اخبار صحیح هم می‌شد.

صدرالبنه میراث عظیم ادبیات صوفیانه و اشعار و استعارات و مفاهیم کنایی را نیز در کنار داشت. با این همه، وقتی به اسفار و مشاعر و حتی دیوان شعر و مکاتیب و دیگر آثار وی نظر می‌کنیم، حقیقتاً باید برایش احترامی ویژه قابل شویم. این احترام اما نباید موجب گذشته‌گرایی و توقف شود، چنان‌که برخی کوتاه‌بینان درهای حکمت را می‌بینند و سالیان دراز عمر را در یک نحله یا حاشیه بر یک دو اثر تلف می‌کنند. صدرالمآلهین، حاجی ملاحادی سبزواری و حکما

و متألهان بزرگ را باید در تفسیر انتقادی و توضیحات امروزی بازشناسیم و اگر بهره‌ای هست، از آثار و آراء ایشان برگیریم.

یکی از نظرات مهم جالب ملاصدرا، نظریهٔ حرکت جوهری است. نظریه‌ای که در عصر و روزگار تقریر آن، یک ایدهٔ انقلابی و بی‌سابقه محسوب می‌شد ولی البته بی‌سابقه نبود. صدرا کیفیت بیان را تعالی داده بود و شیوهٔ استدلال و تحریر و تقریر و آموزش را فرا برده بود. جامع‌الحکمتین، فیلسوف بزرگ عصر ما، استاد دکتر مهدی حائری یزدی معتقد بود که حکمت متعالیه، یعنی همین اعتلای زبانی، زیرا فلسفه گسترش پرسش و توسعه و تکرار مسأله‌های مشترک به زبان‌ها و شیوه‌ها و مفاهیم تازه است. در هر عصری از معرفت و شناخت، از وجود و ماهیت، از کیهان و زمان، از انسان و فاهمه بشری، و از منطق و روش‌های برهان و امثال همین مسائل سخن گفته می‌شود. فیلسوفان بزرگ، بهترین و جامع‌ترین بیان و منظم‌ترین دستگاه فکری را در همین حیطه فراهم می‌آورند. نظریه انقلابی صدرا، یعنی حرکت جوهری نیز، دلالت بر درک ذات هستی داشت. زمانی دموکریت گفته بود که در یک آب دو مرتبه نمی‌توان پانهاد. رودخانه همیشه جاری است و هر شناگری تجربه نامرکری را پدید می‌آورد. ملاصدرا نیز همین دیدگاه را داشت که جهان و چیزها، در حال شدن است و هیچ لحظه‌ای مانند قبل نیست: هر نفس نو می‌شود دنیا و ما - بی‌خبر از نو شدن اندر بقا! مولانا جلال‌الدین نیز قایل به همین نظر بود و مبنای دیالکتیک فردیش هگل، فیلسوف بزرگ آلمانی نیز تضارب میان ضدین (تزو آنتی‌تز) برای حصول به مرتبه‌ای عالی‌تر و فراتر در سنتز یا نوشدگی بوده است. سال‌ها پیش استاد متفکر و خطیب بی‌مانند، حسینعلی راشد، با توجه به اهمیت موضوع، کتابی امروزمین و سهل و ممتنع نوشت به نام «دو متفکر شرق و غرب»؛ این دو متفکر عبارت بودند از ملاصدرا و آلبرت اینشتین. نظریه نسبیت و انرژی به مثابه ذات هستی، بیانگر تحول مداوم و بی‌پایان جهان بوده و فیزیک نظری جدید، چه در انگاره فیزیک ذرات ماکس پلانگ و چه در نسبیت اینشتین، حرکت را ذات عالم دانسته و به تعبیر حکیم و متفکر معاصر «تهاد ناآرام جهان» در سیر و ضرورت معنا می‌شود.

مرحوم جواد مصلح و استاد گرامی دکتر سید حسین نصر نیز تحریر و توضیحات شیوایی دربارهٔ ملاصدرا، هستی‌شناسی در حکمت متعالیه و حرکت جوهری نوشتند. آنچه دستمایه یادآوری و گرامی‌داشت نظریات صدرالمآلهین در این پیوستار (ضمیمه) شده است، توجه دادن به حکمت خوانان صدرایی است که بداندن درهای جهان بسته نیستند و باب تحول و تغییر همواره باز و بلکه ذات جهان بدون آن، غیرقابل توضیح و به قول حکمای اولین، ممتنع الحصول یا ممتنع الوجود است. این امتناع می‌تواند در نگرش‌های ما نیز روی دهد؛ زمانی که به جای اعتلای آینده‌نگرانه، در گذشته و سنت توقف کنیم یا باب تفسیر و توازی عقاید و دیدگاه‌های متنوع را ببندیم. صدرا محصول کثرت‌گرایی (پلورالیسم) و عقل‌گرایی بود. او مصلح دینی و به نظر من ابداع‌گری شجاع بود که برای حل مشکلات فکری روزگار خود چاره‌ای می‌اندیشید. از عجایب آنکه سال‌هایش، متعصبانی به دفاع از او و عقیده او برخاستند و چنان در تعصب پیش رفتند که به معلم ثانی و رئیس‌الحکما، جناب بوعلی نیز اهانت روا می‌داشتند. مکتب عظیم برهان مشابهی را به ادعا خوار می‌خواندند و خلاصه باید کسی به یادشان می‌آورد که صدرا، صدرنشین عقل بود و تعالی و تحول و جان کلام حکیم دوران صفویان را باید در همین نکته فهمید؛ وگرنه باد تاریخ همه را چون غبار برخواهد چید...

ایران من! آه ای کتاب شور و شیدایی
هر برگی از تاریخ تو فصلی تماشایی
فصلی همه تقدیر سرخ مرزدارانت
فصلی همه تصویر سبز سر به دارانت
فصل ستون‌های بلند تخت جمشیدت
در سر بلندی برده بالاتر ز خورشیدت
از سرخ جامه چون کفن پوشندگان تو
وز خون دامن گیر بابک در رگان تو
آواز من هر چند ایرانم! غم انگیز است
با این همه از عشق از عشق تو لبریز است
دیگر چه جای باغ‌های چون بهشت تو
ای در خزان هم سبز بودن سرنوشت تو
در ذهن من ریگ روانت نیز سرسبز است
حتا کوپرت نیز در پاییز سرسبز است
می دانمت جای به مرداب اوقاتن نیست
می دانمت ایثار هست و ایستادن نیست
گاهیت اگر غمگین اگر نومید می بینیم
ناچار ما هم با تو نومیدیم و غمگینیم
با این همه خونی که از آئینه ات جاری است
رودی که از زخم عمیق سینه ات جاری است
می شوی از دل‌های ما زنگار غم‌ها را
همراه تو با خود به دریا می برد ما را.

ایران صدای خسته ام را بشنو ای ایران
شکوی نای خسته ام را بشنو ای ایران
من از دماوند و سهند قصه می گویم
از کوه‌های سربلند قصه می گویم
از رودهایب، اشک‌های غرقه در خونت
از رود کرخه، زاری‌های کارونت
از بیستون کن عاشقان تیشه دارانت
وآن نقش‌های بی‌گزند از باد و بارانت
از دفتر فال و تماشایی که در شیراز
حافظ رقم زد، جاودان در رنگ و در پرواز
از اصفهان باغ خزان شناسی از کاشی
از میر و از بهزاد یعنی خط و نقاشی
از نبض بی‌مرگ امیر و خون جوشانش
که می زند بیرون هنوز از فین کاشانش

علم جدید و فرهنگ سنتی - ۲

• دکتر رسول جعفریان

در زمان صفویه، عده‌ای از روحانیون اصفهان، کوشش کردند نجوم اسلامی درست کنند و علیه منجمان سنتی قیام کردند. برخی استدلال‌هایشان هم درست بود، چون منجمان سنتی با اعتقاد به احکام نجومی که نه دلیل عقلی داشت نه تجربی و نه شرعی، شورش را درآورده بودند. اما اینها هم با علم اختیارات، خواستند نجوم اسلامی درست کنند و «مجلسی» چندین اختیارات برای شاه سلیمان و شاه سلطان حسین نوشت و «فیض» هم و دیگران از لشکر خاتون آبادی هم.

در عصر قاجار، اوائل که علم جدید آمد، کسی از مراجع با آنها در نیفتاد، ولی روحانیون درجه دو در محلات و شهرها، گاهی مخالفت می‌کردند و در این زمینه، مخالفت‌هایی را با دارالفنون گوشزد می‌کنند. حقیقت آن است که بسیاری از علمای مخالف هم، نه برای اصل علم، بلکه برای فرنگی مآبی، لباس پوشیدن و برخی از مسایل حاشیه‌ای با این نهادها درگیر شدند. عالمان بزرگی هم که ضد سلطه کفار بودند، نگران تسلط غربی‌ها به اسم مدرسه و دانشگاه بر سرنوشت ملت بودند. به نظر باز هم، مشکل علم نبود؛ حواشی علم بود. مثلاً رفتن دختران به مدرسه که آن هم دو سویه بود. هم علم آموزی آنها با توجه به جایگاه زن در متون ما، و هم بحث حجاب.

مخالفت با مظاهر تمدنی غربی بسیار بیشتر از علم

در واقع، مخالفت با مظاهر تمدنی غربی بسیار بیش از علم بود، اما چون ترس آن بود که به اسم علم و مدرسه، فرنگی مآبی رواج یابد، در منابر و نوشته‌ها، مخالفت‌هایی بود. گاهی هم شبهات شرعی بود. نمونه اش را در باره تحصیل دختران گفتیم که تا اواخر پیش از انقلاب هم خاندان‌های متدین در این باره احتیاط می‌کردند. کاری که مسلمانان هندی هم در وقت سلطه انگلیسی‌ها کردند و کشور هند را دو دستی تقدیم هندوها کردند.

از نمونه شبهات شرعی، یکی هم این بود که مثلاً مسلمانی که عمری در خزینه غسل می‌کرده، حالا برود زیر دوش که امر جدیدی است، غسل کند. دوش این نگرانی را ایجاد می‌کرد که شاید شرایط واقعی غسل به عمل نیاید! ما باید ابعاد این ماجرا را روشن کنیم. این که چه مقدار اینها، در سطح مراجع و علمای درجه اول بوده و چه مقدار، روحانیون سنتی کوچک و

پس کوچک‌ها و شهرها.
چند روز قبل آقای دانش، می‌فرمود، وقتی پدرم در سال ۱۳۳۶ در فردوس، حمام تازه‌ای با دوش ساخت، متدینین فردوس، مخفیانه نامه‌ای به آیت‌الله بروجردی نوشته بودند که ایشان حمام‌های شرعی! را خراب و حمام‌فرنگی درست کرده است. می‌دانیم که دو سال پیش کسی از جنبش خزینه می‌گفت، بعد رئیس‌جمهوری مطلبی گفت و بعد هم عده‌ای از او انتقاد کردند. ما باید زیر و بم این ماجرا را روشن کنیم.

وقتی حرف‌های مبارکه‌ای تا بازرگان، مطهری را فریب‌نداد

یک بار دیگر هم نوشتیم، تمامی آنچه که توسط امثال مبارکه‌ای یا در مقالاتی در آیین اسلام و مکتب اسلام و جز اینها درباره انطباق علم جدید با دین گفته می‌شد، حتی آنچه دوست نزدیکش مرحوم بازرگان می‌گفت، امثال آقای مطهری را فریب‌نداد. این مهم است. اما توجه داشته باشیم که در ایران، منبع بسیاری از مردم، برای شناخت دین، نه نوشته‌های مطهری، بلکه همان مقالاتی بود و است که در ندای حق و آیین اسلام و دنیای اسلام منتشر می‌شد. حالا هم ببینید حرف چند منبری، مثل وحی است و رسانه‌های رسمی هم آنها را ترویج می‌کنند.

متأسفانه، جامعه ما تفکر آقای مطهری را جدی نگرفت، گرچه آن هم، در حد خود، زیاده فلسفی بود؛ فلسفی که می‌کوشید دانش تجربی را تحقیر کند و این را در مقالی مستقل نوشتیم. بازرگان، نقش مهمی در نزدیک کردن تلقی‌های علمی از دین داشت. اولین کتابش «مطهرات در اسلام» بود. راه طی شده هم همین بود. این کتاب‌ها، روی روحانیون تأثیر زیادی داشت. انقلاب شد، اما با چه تفکری؟ این مهم بود.

ادامه دارد

با این که در آن زمان فقر و پریشانی به سرحد کمال رسیده بود، زمانی طول نکشید که شرکت اسلامی به مدیریت حاجی محمد حسین کاررونی که یکی از تجار روشن فکر اصفهان بود، با سرمایه نهصد هزار تومان که در آن دوره مبلغ هنگفتی بود، تأسیس یافت؛ و می توان گفت که این شرکت، ریشه کارخانه های بزرگی می باشد که امروز در اصفهان تأسیس شده. چند ماهی نگذشت که صدها دستگاه نساجی و صنعتی به کار افتاد و هزارها بیکار به کار افتادند؛ شعبه های شرکت اسلامی در تمام شهرهای بزرگ ایران برقرار شد؛ چنانچه تا چندی قبل هم هنوز شعبه این شرکت در تهران برپا بود.^۲

بنابر آنچه در کتاب زندگی ملک المتکلمین آمده است:

در پایان آن سال نیز قبل از عید نوروز ملک المتکلمین برای هر یک از روحانیون معروف شهر یک دست لباس از پارچه وطنی هدیه فرستاد و از آنها خواش کرد که در روز عید برای تبرک آن لباس را بپوشند و از این راه مردم را به استعمال امتعه وطنی تشویق فرمایند. خود او و تمام بستگانش نیز آنچه لباس و پوشاک از پارچه فرنگی داشتند به فقرا دادند؛ و برای عید جملگی لباس وطنی پوشیدند؛ و در صبح عید نوروز ۱۳۱۸ هـ در خانه امام جمعه که عده زیادی از طبقات مختلفه شهر حضور داشتند، ملک المتکلمین نطق مفصلی در اطراف منافع شرکت اسلامی نمود و نکته مهمی بیان کرد که ما به ذکر آن در اینجا مبادرت می جوئیم:

امروز در مقابل کارخانه های عظیم دنیا که در هر بیست و چهار ساعت به اندازه دست رنج هزارها هنرمند ما که با دست کار می کنند محصول بیرون می دهند، اگر کسی خیال کند که با دستگاه های نساجی دستی (جولائی) در مقابل آن کارخانه های بزرگ می توان رقابت کرد و لباس و احتیاجات کشور را تأمین نمود به خطر رفته است و ما برای بی نیازی کشور از خارجه، چاره نداریم جز همان راهی که ملل متری پیموده اند بپیمائیم و به سرحد کمال برسیم تا بتوانیم با آنها برابری کنیم. فرزندان لایق خود را برای فرا گرفتن علوم و صنایع جدید به اروپا بفرستیم و پس از تکمیل آنها کارخانه جاتی که مورد احتیاج است وارد کنیم و خود را از دیگران بی نیاز سازیم.

سپس شرح مفصلی از ترقیات محبر العقول ژاپن که در زمان کمی در ردیف ملل بزرگ جهان جای گرفته بیان کرد و توصیه کرد که ما هم باید همان راهی را که آن ملت خردمند آسیایی در طریق پیش و پرورش پیش گرفته بپیمائیم تا به مقصود برسیم و مقامی را که درخور نام بلند ایران و اسلام است احراز نمائیم.

یادآوری: با این که افراد متعددی از شخصیت های روحانی و غیرروحانی در تأسیس شرکت اسلامی به ترویج منسوجات آن نقش داشتند، اما اهمیّت نقش ملک المتکلمین در این مورد، به اندازه ای بود که برخی وی را «علت تأسیس» آن شرکت شمرده اند (کاتوزیان، ص ۱۷۴)

پی نویسی:

۱ - تاریخ مکتوم، ص ۲۴۰

۲ - به ظن قوی پارچه موسوم به کاررونی که تا حدود شصت سال قبل نیز در ایران مورد استفاده بود، از منسوجات همین شرکت بود.

زندگی و مبارزات ملک المتکلمین - ۴

مبارزه با اجانب و واکنش های آنان

استاد اکبر ثبوت

تصویری منقش برطاق مشروطیت

شد، مجلسی از بزرگان و تجار معتبر شهر در خانه خود برپا کرد و پس از نطقی بلیغ، از منافی که دول اروپا از راه تجارت و صنعت در ممالک خارجه به دست آورده اند، شمه ای ذکر و بیچارگی و پریشانی صنعت گران ایران را گوشزد نمود. و تأثیرات تجارت خارجی را در پیشرفت نفوذ سیاسی و مذهبی آنها در ممالک بیگانه تشریح نمود؛ و در نتیجه در همان مجمع تصمیم گرفته شد که شرکتی بنام شرکت اسلامی، با سرمایه کافی، برای ترویج امتعه داخله و به کار گماشتن هنرمندان تأسیس شود؛ و اجناس مورد ضرورت به قیمت مناسب در دسترس مردم گذارده شود.

* سفر ملک به هند و اثر گذاری او بر مسلمانان آن دیار و اقدام انگلیسی ها به اخراج وی

ملک در بازگشت از حج، در بغداد به دعوت چند تن از حجاج محترم ایرانی ساکن هند، عازم آن دیار شد و در طی دو سال اقامت در آنجا، از یک سو کتابی موسوم به من الخلق الی الحق نوشت و منتشر کرد؛ و از سویی به معاشرت و مجالست با علما و فلاسفه آن دیار پرداخت و در کتاب خود می نویسد: از دریای فضل و دانش این مردان بزرگ که دنیا در نظر آنها بسیار حقیر و کوچک است طرف ها بستم؛ و از خرمن دانش آنها خوشه ها چیدم و از آن چشمه های فضل و بزرگواری به اندازه ای که، استعداد ناچیزم اجازه می داد سیراب شدم.

یکی از آزاد مردان بزرگ و مسلمانان عالیمقام آن دیار که نامش فخرالدین خان و مقام ارجمندی در علم و سیاست داشته، دوستی بسزایی با ملک المتکلمین پیدا کرده بود، و اغلب با هم طرف مکاتبه بودند و با این که از نویسندگان نامی بود، کتب سودمندی را که تألیف کرده بود برای دوست قدیمی خود می فرستاد و ملک المتکلمین کرارا در مجالس خصوصی از این مرد تمجید می کرد و از فکر روشن و مراتب عقل و دانش او سخن می گفت و اگر نویسنده این تاریخ (ملک زاده) به ذکر خیر بعضی از دوستانش می پردازد، برای این است که نام کسانی که طرف محبت و دوستی او بوده، در جوار نام فنا ناپذیرش برده شود و جاویدان بماند.

اخراج ملک المتکلمین از هند

روح تازه ای که با سفر ملک به هندوستان در کالبد مسلمانان و ایرانیان مقیم هند دمیده شده بود و آتش مهر ایران که در قلوبشان روشن و نور آزادی و آزادمردی که در افکار پیدا شده بود، جلب توجه زمامداران انگلیسی در هند و بدخواهان را کرد، و با ناراضی از انتشار کتاب نامبرده، حکومت انگلیسی هند را وادار کردند که به ملک اخطار کند که توقّفش در هندوستان به مصلحت نیست و بهتر است هرچه زودتر به طرف ایران حرکت کند؛ و چون این تقاضا، با عدم رضایت و هیجان مسلمانان اصطکاک پیدا کرد و سر و صدایی چند بلند شد، غفلتاً این مرد بزرگ را با کشتی مخصوص به ایران فرستادند و مسلمانان و ایرانیان هند را برای همیشه از این استفاضة غیر منتظره که برای آنها پیش آمده بود محروم کردند.

ترویج صنایع داخلی

توجه ملک المتکلمین به ابعاد گوناگون استقلال، او را بر آن داشت که بی نیازی ایران از بیگانگان - خاصه انگلیسی ها و روس ها - در عرصه اقتصاد را با حفظ جنبه اسلامیّت، هدفی بزرگ بشناسد و در این مورد به اقدام برخیزد و این نکته را حتی پیشرو و افترا نامه نویسان نیز تصدیق کرده و در پرونده ای که برای ملک ساخته، بخش مهمی از گزارش اقدامات او در این مورد را بدون چون و چرا در آن آورده است.^۱ این هم تفصیل آن به نقل از کتاب زندگی ملک المتکلمین (ص ۳ - ۹۲):

ملک المتکلمین به ترویج صنایع داخلی و به کار گماشتن هنرمندان ایرانی همت گماشت و با زحمات فوق طاقت، عده ای از ثروتمندان و تجار را برای این منظور مقدس همراه کرد؛ و چون زمینه این کار فراهم

نمای داخلی مقبره ملک المتکلمین

حلقه مفقوده مطالعات در باب تاریخ انقلاب اسلامی ایران، فقدان نوشته یا نوشته‌هایی معتبر درباره «شورای انقلاب» است. در واقع، این حلقه مفقوده، مهم‌ترین حلقه در شناخت تفکر و عملکرد و انگیزه‌های برجسته‌ترین اهربان انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ در ایران است. نادانان این عرصه می‌دانند که دولت موقت به صدارت مرحوم مهندس بازرگان، تنها بازوی اجرایی شورا بود و مجری قوانین و اراده اعضای آن. با این حال تعداد کثیری کتاب و رساله و بسیاری مقالات در باب دولت موقت تحریر شده، اما هنوز هم یک کتاب دقیق و مفصل و مستند درباره شورای انقلاب نوشته نشده است. البته این امر به معنای نادیده گرفتن اهمیت دولت بازرگان نیست، اما هم به لحاظ طول عمر و هم گستره تأثیر و هم دامنه عمل و هم حصول نتیجه، شورای انقلاب با هیچ نهاد و سامانه سیاسی دیگری قابل قیاس نیست. به جرات باید اعلام کرد که اگر روزی مسائل مربوط به شورا مشخص و در معرض داوری مورخان و پژوهشگران قرار گیرد، انگاره‌های کنونی نسبت به انقلاب ۱۳۵۷ در ایران، به کلی دگرگون خواهد شد.

اسناد شورا بسیار کثیر و از یک سند محوری در باب «مذاکرات»، دو سند قانونی تحت عنوان «مجموعه قوانین» و «آئین‌نامه و اساسنامه‌ها»، مجموعه «سنا» و مکاتیب دبیرخانه، «خاطرات» و «مصاحبه‌ها»ی بعدی و بالاخره «خبر مطبوعات» در زمان فعالیت‌های شورا ـ دی ماه ۱۳۵۷ تا خرداد ۱۳۵۹ ـ قابل طبقه‌بندی هستند.

تاکتون درباره شورای انقلاب یک کتاب کوچک و مفید از سوی مرکز اسناد انقلاب اسلامی چاپ شده است. افزون بر آن، مجموعه کتاب‌های توصیفی و تحلیلی عباس شادلو که از بهترین کارها در عرصه تاریخ انقلاب است. و نیز ۷ مقاله تحریر شده که بهترین آنها را محمد حبیری تحت عنوان «پهاد و انقلاب» در روزنامه ایران مورخ ۸۱/۱۳/۱۳ نوشته و به جز آن مقاله جالبی در دو شماره کیهان در ۲۷ و ۲۸ اسفند ۱۳۵۸ تحت عنوان «بررسی کارنامه شورای انقلاب» منتشر شده است. به جز این دو که انگاره‌ای بسیاری کلی از شورا در اختیار خواننده قرار داده‌اند، سایر مقاله‌ها، اعتباری ندارند. خوشبختانه ابراهیم یزدی، عزت‌الله سحابی، مصطفی کتیرایی، آیت‌الله اکبرهاشمی رفسنجانی در مصاحبه‌های متعدد، برخی مسائل را در این موضوع باز طرح کرده و بر حجم منابع افزوده‌اند. زندیاد مهندس بازرگان نیز نوشته‌های متعددی در کتب یادداشت‌های خود در مورد شورا به جای نهاده و آیت الله منتظری نیز اشاراتی مختصر در خاطرات خود بدین موضوع دارد. دیگرانی همچون کریم سنجابی و ابوالحسن بنی صدر نیز نکته‌هایی در این زمینه در خاطرات خود مذکور داشته اند. بقیه منابع، مطالبی است که در ضمن کتب تاریخ معاصر یا تاریخ انقلاب اسلامی آورده شده و حداکثر یک فصل چند صفحه ای در موضوع شورای انقلاب و واپسین ماه‌های قبل از پیروزی را در برگرفته است. در این زمینه، مفصل‌ترین و بهترین کار، از آن دکتر ابراهیم یزدی به نام «آخرین تلاش‌ها در آخرین روزها» است. غیر از این، فعلا چیز مهم و قابل توجهی سراغ نداریم. نگارنده، برای نخستین بار، به صورت بنیادی و نه به اجمال، کوشید تا به بازخوانی مدارکی موجه تر و در گستره‌ای وسیع‌تر و دقیق‌تر، این بخش از تاریخ انقلاب را مورد پژوهش قرار دهد. مقاله زیر، بخشی از مقدمات این پژوهش است که مثل همه کارها در سرزمین ما، تنها به میل و علاقه شخصی به پیش می‌رود و به کندی و آرامی و این به دلیل فقدان امکان و پشتیبانی است و نه کاهلی و بی‌انگیزگی.^۱ پیش از شروع بحث، این اشارت واجب است که مقدمه تحلیل در مسائل تاریخی، توصیف است. بدون درک توصیفی و نزدیک به واقع، نمی‌توان تحلیل و داوری کرد. بهترین روش‌ها و دقیق‌ترین تحلیل‌ها هم در غیاب توصیف موثر و مفید، درمانده و افسانه خواهد بود. از بدو تشکیل شورای انقلاب و پس از دعوت از افراد و رجال برگزیده،

بسیاری از جلسات در منزل اعضا تشکیل می شد. مهندس کتیرایی از جلسه ای در «تقریبا اوایل نیمه دوم سال ۱۳۵۷» یاد

شورای انقلاب یک پژوهش تاریخی

● مهد مسعود رضوی

می‌کند که «در منزل آقای مطهری» تشکیل شده و موضوع آن تشکیل شورای انقلاب بوده است: «دعوت کننده، میزبان، یعنی آقای مطهری بود.» شاید به دلیل اقتضائات دوران مبارزه، این عدم مکان ثابت، لازم بوده است. در واقع هیچ گاه «جلسات شورای انقلاب، محل ثابتی نداشت و هر بار در منزل یکی از اعضا برگزار می شد. این کار تا حدودی برای رعایت مسائل امنیتی بود.»^۲ تا قبل از ورود امام به ایران، این قاعده برقرار بود. سحابی در آستانه راهپیمایی‌های بزرگ تاسوعا و عاشورا به یاد می آورد که: «در پی تماس با روحانیون بودیم که آدرس منزل مرحوم باهنر را یافتیم و به آنجا رفتیم.

دیدیم آقایان بهشتی،هاشمی رفسنجانی، موسوی اردبیلی، و باهنر و مهدوی کنی حضور دارند.»^۳ با پیش رفتن کار انقلاب، بر انسجام شورا و طبعاً افزایش تعداد جلسات شورای انقلاب افزوده می شد، اما ظاهراً همان حالت محفلی در منازل اعضا تداوم داشت. مهندس کتیرایی درباره مکان می گوید: «قبل از پیروزی انقلاب و مدتی پس از پیروزی، جلسات را در منازل اشخاص عضو شورای انقلاب برگزار می کردیم. به هر حال، مدرسه رفاه، هم محل آغاز کار دولت موقت و هم مرکز فعالیت شورای انقلاب بود.

ایته بیشتر جلسات تا آنجا که من به خاطر می آورم در منازل آقایان بازرگان، بهشتی و مطهری بود. منزل آقای صدر و دیگران هم بود، اما بیشتر در همان منازل که گفته شد جلسه می گذاشتیم.»^۴ مهندس بازرگان درباره مکان جلسات شورای انقلاب، در یادداشت‌های روزمره‌اش در دو یا سه مورد اشاراتی دارد که عیناً نقل می شود: «۵۷/۱۱/۱۹» تشکیل جلسات شورای انقلاب، صبح و بعدازظهر (قاعداً در دبیرستان رفاه)

– گرفتن و ترتیب اتاق در طبقه دوم برای ملاقات‌ها و یک اتاق برای شورای انقلاب، کسانی که کمک می کنند: ابوالفضل [حکیمی]، توسلی، صباغیان، سرهنگ توکلی. ۵۷/۱۱/۲۰ – جلسه منزل آقای اردبیلی – سخنرانی دانشگاه

۵۷/۱۱/۲۱ – ساعت ۱۱، شورای انقلاب – قاعداً در مدرسه رفاه.»^۵ در زمان فوق الذکر، یعنی آستانه پیروزی انقلاب، ظاهراً

وزارتخانه و محلی را به عنوان مقر نخست وزیری اشغال کرده بود. انقلاب با تبعیت از خدا و توکل به او، با متانت و اطمینان، بدون فشار و تعجیل پیش می رفت و به فضل حق، گرهما و راهما در جلوی پایش گشوده می شد. همه دستگاه‌های انقلاب، از امام گرفته تا شورای انقلاب و نخست وزیر و همکاران همراه با داوطلبان و خدمتگزاران فداکار با نام و بی نام، در ساختمان سه طبقه دبیرستان دخترانه رفاه و در دبستان علوی، واقع در کوچه پس کوچه‌های شرق کاخ مجلل و وسیع مجلس شورای ملی و غرب خیابان عین الدوله قدیم جا گرفته بود.

آنجا محل ملاقات‌های امام و شورای انقلاب و تصمیم‌ها و مراجعات مردم و صدور دستورها بود.»^۶ بازرگان در ادامه یکی از یادداشت‌هایش، پس از ذکر جلسه شورا در مدرسه رفاه می نویسد: «.. ما در مدرسه رفاه و ستاد ماندیم که در ارتباط باشیم و از آقای خمینی دفاع کنیم.. ترتیبیاتی برای محاصره و محافظت آقای خمینی در دبستان علوی داده شد. برای ماها هم سرهنگ توکلی و قره نی اصرار داشتند که در آنجا نباشیم و به کلی خانه دیگر برویم. خانه آقای.. واقع در کوچه مستجاب را که آشنا بود انتخاب کردیم.. هوا که روشن شد، کسانی رفتند به کوچه مستجاب ببینند در عین الموله چه خبر است، چند نفر از پاسدارها شهید شده اند»..^۷

اتفاق در اینجا دزکری از سرهنگ توکلی شد. این مرد که از امرای ارتش و اوایل امر، از افراد مورد وثوق شورای انقلاب بود، بعداً درگیر مسائلی شد، از جمله با یک فرد آمریکایی به نام راف شامن که وی را به توطئه و اقدام برای کمونیست کشی و کودتا متهم کرده و نواری هم از مکالماتشان به مطبوعات ارائه داده بود. توکلی طی همین مجادلات، برای دفاع از خود، نامه ای به مهندس بازرگان نوشت که در روزنامه‌ها چاپ شد. او در این نامه که در حدود نیمه اسفند ۱۳۵۷ تحریر شد، اشارتی هم دارد به یک مکان فعالیت شورای انقلاب که ظاهراً، نقطه چین یادداشت‌های بازرگان مد نظر اوست: «جناب آقای مهندس بازرگان، نخست وزیر دولت انقلاب... با کمال افتخار یادآور می شود که در اوایل بهمن ماه سال جاری، هنگامی که نهضت انقلابی ملت مسلمان ایران، حساس ترین مراحل خود را در رویارویی با مقاومت نظام استبدادی طی می کرد و هر لحظه مخاطرات گوناگونی از جمله بی‌ایم همکاران دولت انقلابی و احتمال یک کودتای خشن از طرف نظامیان دست نشانده شاه سابق، رهبران انقلاب و همه مردم ایران را تهدید می نمود، من برای تقدیم گزارش در ساختمان شماره ۱۶۹ که محل مخفی شورای انقلاب بود، به حضور جنابعالی آمدم.»^۸

عباس امیرانتظام نیز درباره محل فعالیت شورای انقلاب در روزهای بحرانی ۲۱ و ۲۲ بهمن که بازرگان اشارتی به محل دقیق آن نکرده، اطلاعات دقیق تری دارد. وی در یادداشت‌های مربوط به روز ۲۲ بهمن می نویسد: «صبح اول وقت در مدرسه رفاه بودیم. شدت تیراندازی اطراف مجلس و مدرسه رفاه به حدی بود که شورای انقلاب طبق توصیه مهندس بازرگان تصمیم گرفت محل خود را از مدرسه رفاه به منزل «حاج معین» در ضلع شرقی خیابان ایران (عین الدوله) تغییر دهد. به اتفاق مهندس بازرگان وهاشم صباغیان مدرسه رفاه را ترک کردیم و از در شمالی مدرسه خارج و به منزل حاج معین منتقل شدیم.

بالفاصله پس از استقرار در آن محل، به اتفاق مهندس صباغیان، موقعیت منزل و همسایه‌ها و دیوارهای اطراف را مورد بررسی قرار دادیم که اگر مجبور شدیم آن منزل را نیز ترک کنیم، چگونه دست به چنین کاری بزنیم. بعد، یکی از اتاق‌ها برای صرف ناهار شورای انقلاب آماده شد.»^۹ پس بخشی از جلسه‌های شورا در این ایام – بعد از بازگشت امام به ایران – در مدرسه رفاه برگزار می شود و در اوج بحران به منزل حاج معین در خیابان عین الدوله منتقل شده است.

امیرانتظام در یکی دیگر از یادداشت‌های بهمن ۵۷ نیز می نویسد: «در طول این ماه، چند ملاقات طولانی با دکتر بختیار داشتیم و

بحث ما برای استعفا ای او به درازا کشیده بود. بختیار در هفته اول قانع شد که استعفا بدهد و از مشارکت در مرگ و ویرانی خودداری کند. او متن استعفا نامه اش را نوشت و به من داد. متن استعفا را برای مهندس بازرگان به شورای انقلاب بردم. این شورا در اتاقی بزرگ در حدود ۸ * ۵ متر در مدرسه رفاه تشکیل شده بود. از اعضای شورا فقط آیت‌الله طالقانی را می شناختم.»^{۱۰}

افزون بر این یادداشت‌ها و مستندات، در جلد اول «صورت مذاکرات شورای انقلاب در دو جا دزکری از مکان جلسات شورا شده که نشان می دهد که حداقل تا پایان اسفند، ۱۳۵۷ مکان ثابتی نداشته و به تالاب محل آن تغییر می کرده است. یک جا در پایان جلسه مورخ سه شنبه ۵۷/۱۲/۸ پنجشنبه ۵۷/۱۲/۱۰ منزل دکتر شبیانی»^{۱۱} و دیگر جا، در جلسه یک شنبه مورخ ۵۷/۱۲/۶ نیز در ضمن دستور کار جلسه همان روز آمده است: «۱» _ در مورد محل ثابت صورت مذاکره شد، قرار شد طبقه بالای مکتب امیرالمومنین انتخاب شود.»^{۱۲}

با تشکیل دبیرخانه، البته این وضع باید تغییر می کرد، ولی هر چند دبیرخانه جای ثابت داشت، ولی باز هم اعضا در مکان‌های مختلف تشکیل جلسه می دادند. این نکته را مهندس مصطفی کتیرایی می گوید.^{۱۳}

پی نوشت‌ها:

- ۱- پهره گیسو از اسناد درجه اول شورای انقلاب، با هدف توجه دادن مورخین به این اسناد، اولین بار در این کتاب صورت گرفته است: – مسعود رضوی،هاشمی و انقلاب _ تاریخ سیاسی ایران از انقلاب تا جنگ انتشارات همشهری ۱۳۷۶، چاپ جدید انتشارات اطلاعات ۱۳۹۷، از این اثر اقتباس‌ا و انتحال‌های زیادی شده و نویسندگان بسیاری را راست و چپ، بدون ذکر مآخذ خود را محق دانسته اند. از آن پهره گیزد، یک مورد و عجیب‌ترین مورد در روزنامه شرق در مورخه ۲۳ خرداد ۱۳۸۲ در مقاله آقای جهانگیر پاک نیا درباره انتخابات نخستین رئیس جمهوری ایران صورت گرفته است. ایشان حدود ۷۰ درصد مقاله خود را از صفحات مختلف کتاب فوق کلچین فرموده و غافل از آنکه اشتباهات چاپی در ذکر شماره صفحات صورت مذاکرات و موارد دیگر را هم همان گونه درج کرده است و افاق یکفیه الاشاره.
- ۲ _ در شورای انقلاب چه گذشت؟، گفت و گو با مهندس عزت الله سحابی، ایران فردا، بهمن و اسفند ۱۳۷۷.
- ۳ _ آموچ انقلاب، مهندس سحابی، ایران فردا، بهمن ۱۳۷۶.
- ۴ _ دریایی از اسان‌ها، گوشه‌هایی از خاطرات مهندس سحابی از دوران انقلاب، چشم انداز ایران، دی و بهمن ۱۳۸۰.
- ۵ _ دست نوشته‌های دکتر احمد صدر حاج سیدجوادی، منتشر نشده، ذیل روز ۵۷/۱۰/۱۰ با تشکر از ایشان.
- ۶ _ در شورای انقلاب چه گذشت، همان.
- ۷- هیات تنظیم اعتصاب شرکت نفت، گفت و گو با مهندس مصطفی کتیرایی، ایران فردا، فروردین ۱۳۷۸.
- ۸ و ۹ _ دریایی از اسان‌ها، همان.
- ۱۰ _ بخشی از گفت و گوی نگارنده با مهندس کتیرایی.
- ۱۱ _ نصمت سال خدمت و مقاومت، مهندس بازرگان، به کوشش سرهنگ غلامرضا تجانی، انتشارات رسا،ن جلد ۲ ص ۳۴۵.
- ۱۲ _ روزنامه میزان، شماره ۱۹۲ ۱۹۲۱ بهمن ۱۳۵۹، مقاله «هفت روز بحرانی انقلاب».
- ۱۳ _ نصمت سال خدمت و مقاومت، همان، ص ۳۶۶.
- ۱۴ _ کیهان، ۱۵ اسفند ۱۳۵۷، ص ۴.
- ۱۵ و ۱۶ _ آن سوی اتهام، خاطرات عباس امیرانتظام، نشر نی، چاپ سوم ۱۳۸۱، ج ۱ صفحات ۲۱ و ۲۲.
- ۱۷ _ صورت مذاکرات شورای انقلاب، ج ۱ ص ۸.
- ۱۸ _ همان، جلد ۱ ص ۱۲۰.
- ۱۹ _ گفت و گوی اختصاصی نگارنده با مهندس مصطفی کتیرایی.

حلقه مفقوده مطالعات در باب تاریخ انقلاب اسلامی ایران، فقدان نوشته یا نوشته‌هایی معتبر درباره «شورای انقلاب» است. در واقع، این حلقه مفقوده، مهم‌ترین حلقه در شناخت تفکر و عملکرد و انگیزه‌های برجسته‌ترین اهربان انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ در ایران است. نادانان این عرصه می‌دانند که دولت موقت به صدارت مرحوم مهندس بازرگان، تنها بازوی اجرایی شورا بود و مجری قوانین و اراده اعضای آن. با این حال تعداد کثیری کتاب و رساله و بسیاری مقالات در باب دولت موقت تحریر شده، اما هنوز هم یک کتاب دقیق و مفصل و مستند درباره شورای انقلاب نوشته نشده است. البته این امر به معنای نادیده گرفتن اهمیت دولت بازرگان نیست، اما هم به لحاظ طول عمر و هم گستره تأثیر و هم دامنه عمل و هم حصول نتیجه، شورای انقلاب با هیچ نهاد و سامانه سیاسی دیگری قابل قیاس نیست. به جرات باید اعلام کرد که اگر روزی مسائل مربوط به شورا مشخص و در معرض داوری مورخان و پژوهشگران قرار گیرد، انگاره‌های کنونی نسبت به انقلاب ۱۳۵۷ در ایران، به کلی دگرگون خواهد شد.

اسناد شورا بسیار کثیر و از یک سند محوری در باب «مذاکرات»، دو سند قانونی تحت عنوان «مجموعه قوانین» و «آئین‌نامه و اساسنامه‌ها»، مجموعه «سنا» و مکاتیب دبیرخانه، «خاطرات» و «مصاحبه‌ها»ی بعدی و بالاخره «خبر مطبوعات» در زمان فعالیت‌های شورا ـ دی ماه ۱۳۵۷ تا خرداد ۱۳۵۹ ـ قابل طبقه‌بندی هستند.

تاکتون درباره شورای انقلاب یک کتاب کوچک و مفید از سوی مرکز اسناد انقلاب اسلامی چاپ شده است. افزون بر آن، مجموعه کتاب‌های توصیفی و تحلیلی عباس شادلو که از بهترین کارها در عرصه تاریخ انقلاب است. و نیز ۷ مقاله تحریر شده که بهترین آنها را محمد حبیری تحت عنوان «پهاد و انقلاب» در روزنامه ایران مورخ ۸۱/۱۳/۱۳ نوشته و به جز آن مقاله جالبی در دو شماره کیهان در ۲۷ و ۲۸ اسفند ۱۳۵۸ تحت عنوان «بررسی کارنامه شورای انقلاب» منتشر شده است. به جز این دو که انگاره‌ای بسیاری کلی از شورا در اختیار خواننده قرار داده‌اند، سایر مقاله‌ها، اعتباری ندارند. خوشبختانه ابراهیم یزدی، عزت‌الله سحابی، مصطفی کتیرایی، آیت‌الله اکبرهاشمی رفسنجانی در مصاحبه‌های متعدد، برخی مسائل را در این موضوع باز طرح کرده و بر حجم منابع افزوده‌اند. زندیاد مهندس بازرگان نیز نوشته‌های متعددی در کتب یادداشت‌های خود در مورد شورا به جای نهاده و آیت الله منتظری نیز اشاراتی مختصر در خاطرات خود بدین موضوع دارد. دیگرانی همچون کریم سنجابی و ابوالحسن بنی صدر نیز نکته‌هایی در این زمینه در خاطرات خود مذکور داشته اند. بقیه منابع، مطالبی است که در ضمن کتب تاریخ معاصر یا تاریخ انقلاب اسلامی آورده شده و حداکثر یک فصل چند صفحه ای در موضوع شورای انقلاب و واپسین ماه‌های قبل از پیروزی را در برگرفته است. در این زمینه، مفصل‌ترین و بهترین کار، از آن دکتر ابراهیم یزدی به نام «آخرین تلاش‌ها در آخرین روزها» است. غیر از این، فعلا چیز مهم و قابل توجهی سراغ نداریم. نگارنده، برای نخستین بار، به صورت بنیادی و نه به اجمال، کوشید تا به بازخوانی مدارکی موجه تر و در گستره‌ای وسیع‌تر و دقیق‌تر، این بخش از تاریخ انقلاب را مورد پژوهش قرار دهد. مقاله زیر، بخشی از مقدمات این پژوهش است که مثل همه کارها در سرزمین ما، تنها به میل و علاقه شخصی به پیش می‌رود و به کندی و آرامی و این به دلیل فقدان امکان و پشتیبانی است و نه کاهلی و بی‌انگیزگی.^۱ پیش از شروع بحث، این اشارت واجب است که مقدمه تحلیل در مسائل تاریخی، توصیف است. بدون درک توصیفی و نزدیک به واقع، نمی‌توان تحلیل و داوری کرد. بهترین روش‌ها و دقیق‌ترین تحلیل‌ها هم در غیاب توصیف موثر و مفید، درمانده و افسانه خواهد بود. از بدو تشکیل شورای انقلاب و پس از دعوت از افراد و رجال برگزیده،

بسیاری از جلسات در منزل اعضا تشکیل می شد. مهندس کتیرایی از جلسه ای در «تقریبا اوایل نیمه دوم سال ۱۳۵۷» یاد

شورای انقلاب یک پژوهش تاریخی

● مهد مسعود رضوی

اجتماع صدها هزار نفری امروز دانشگاه

می‌کند که «در منزل آقای مطهری» تشکیل شده و موضوع آن تشکیل شورای انقلاب بوده است: «دعوت کننده، میزبان، یعنی آقای مطهری بود.» شاید به دلیل اقتضائات دوران مبارزه، این عدم مکان ثابت، لازم بوده است. در واقع هیچ گاه «جلسات شورای انقلاب، محل ثابتی نداشت و هر بار در منزل یکی از اعضا برگزار می شد. این کار تا حدودی برای رعایت مسائل امنیتی بود.»^۲ تا قبل از ورود امام به ایران، این قاعده برقرار بود. سحابی در آستانه راهپیمایی‌های بزرگ تاسوعا و عاشورا به یاد می آورد که: «در پی تماس با روحانیون بودیم که آدرس منزل مرحوم باهنر را یافتیم و به آنجا رفتیم.

وزارتخانه و محلی را به عنوان مقر نخست وزیری اشغال کرده بود. انقلاب با تبعیت از خدا و توکل به او، با متانت و اطمینان، بدون فشار و تعجیل پیش می رفت و به فضل حق، گرهما و راهما در جلوی پایش گشوده می شد. همه دستگاه‌های انقلاب، از امام گرفته تا شورای انقلاب و نخست وزیر و همکاران همراه با داوطلبان و خدمتگزاران فداکار با نام و بی نام، در ساختمان سه طبقه دبیرستان دخترانه رفاه و در دبستان علوی، واقع در کوچه پس کوچه‌های شرق کاخ مجلل و وسیع مجلس شورای ملی و غرب خیابان عین الدوله قدیم جا گرفته بود.

آنجا محل ملاقات‌های امام و شورای انقلاب و تصمیم‌ها و مراجعات مردم و صدور دستورها بود.»^۳ بازرگان در ادامه یکی از یادداشت‌هایش، پس از ذکر جلسه شورا در مدرسه رفاه می نویسد: «.. ما در مدرسه رفاه و ستاد ماندیم که در ارتباط باشیم و از آقای خمینی دفاع کنیم.. ترتیبی برای محاصره و محافظت آقای خمینی در دبستان علوی داده شد. برای ماها هم سرهنگ توکلی و قره نی اصرار داشتند که در آنجا نباشیم و به یک خانه دیگر برویم. خانه آقای.. واقع در کوچه مستجاب را که آشنا بود انتخاب کردیم.. هوا که روشن شد، کسانی رفتند به کوچه مستجاب ببینند در عین الموله چه خبر است، چند نفر از پاسدارها شهید شده اند».^۴

اتفاق در اینجا ذکری از سرهنگ توکلی شد. این مرد که از امرای ارتش و اوایل امر، از افراد مورد وثوق شورای انقلاب بود، بعدا درگیر مسائلی شد، از جمله با یک فرد آمریکایی به نام راف شامن که وی را به توطئه و اقدام برای کمونیست کشی و کودتا متهم کرده و نواری هم از مکالماتشان به مطبوعات ارائه داده بود. توکلی طی همین مجادلات، برای دفاع از خود، نامه ای به مهندس بازرگان نوشت که در روزنامه‌ها چاپ شد. او در این نامه که در حدود نیمه اسفند ۱۳۵۷ تحریر شد، اشارتی هم دارد به یک مکان فعالیت شورای انقلاب که ظاهراً، نقطه چین یادداشت‌های بازرگان مد نظر اوست: «جناب آقای مهندس بازرگان، نخست وزیر دولت انقلاب... با کمال افتخار یادآور می شود که در اوایل بهمن ماه سال جاری، هنگامی که نهضت انقلابی ملت مسلمان ایران، حساس ترین مراحل خود را در رویارویی با مقاومت نظام استبدادی طی می کرد و هر لحظه مخاطرات گوناگونی از جمله بی‌ایم همکاران دولت انقلابی و احتمال یک کودتای خشن از طرف نظامیان دست نشانده شاه سابق، بهرمان انقلاب و همه مردم ایران را تهدید می نمود، من برای تقدیم گزارش در ساختمان شماره ۱۶۹ که محل مخفی شورای انقلاب بود، به حضور جنابعالی آمدم.»^۵

عباس امیرانتظام نیز درباره محل فعالیت شورای انقلاب در روزهای بحرانی ۲۱ و ۲۲ بهمن که بازرگان اشارتی به محل دقیق آن نکرده، اطلاعات دقیق تری دارد. وی در یادداشت‌های مربوط به روز ۲۲ بهمن می نویسد: «صبح اول وقت در مدرسه رفاه بودیم. شدت تیراندازی اطراف مجلس و مدرسه رفاه به حدی بود که شورای انقلاب طبق توصیه مهندس بازرگان تصمیم گرفت محل خود را از مدرسه رفاه به منزل «حاج معین» در ضلع شرقی خیابان ایران (عین الدوله) تغییر دهد. به اتفاق مهندس بازرگان وهاشم صباغیان مدرسه رفاه را ترک کردیم و از در شمالی مدرسه خارج و به منزل حاج معین منتقل شدیم.

بالفاصله پس از استقرار در آن محل، به اتفاق مهندس صباغیان، موقعیت منزل و همسایه‌ها و دیوارهای اطراف را مورد بررسی قرار دادیم که اگر مجبور شدیم آن منزل را نیز ترک کنیم، چگونه دست به چنین کاری بزنیم. بعد، یکی از اتاق‌ها برای صرف ناهار شورای انقلاب آماده شد.»^۶ پس بخشی از جلسه‌های شورا در این ایام ـ بعد از بازگشت امام به ایران ـ در مدرسه رفاه برگزار می شود و در اوج بحران به منزل حاج معین در خیابان عین الدوله منتقل شده است.

امیرانتظام در یکی دیگر از یادداشت‌های بهمن ۵۷ نیز می نویسد: «در طول این ماه، چند ملاقات طولانی با دکتر بختیار داشتیم و

بحث ما برای استفا‌ی او به درازا کشیده بود. بختیار در هفته اول قانع شد که استعفا بدهد و از مشارکت در مرگ و ویرانی خودداری کند. او متن استعفا نامه اش را نوشت و به من داد. متن استعفا را برای مهندس بازرگان به شورای انقلاب بردم. این شورا در اتاقی بزرگ در حدود ۸ * ۵ متر در مدرسه رفاه تشکیل شده بود. از اعضای شورا فقط آیت‌الله طالقانی را می شناختم.»^۷

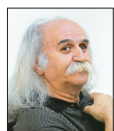
افزون بر این یادداشت‌ها و مستندات، در جلد اول «صورت مذاکرات شورای انقلاب در دو جا ذکری از مکان جلسات شورا شده که نشان می دهد که حداقل تا پایان اسفند، ۱۳۵۷ مکان ثابتی نداشته و به تالاب محل آن تغییر می کرده است. یک جا در پایان جلسه مورخ سه شنبه ۵۷/۱۲/۸ پنجشنبه ۵۷/۱۲/۱۰ منزل دکتر شبیانی»^۸ و دیگر جا، در جلسه یک شنبه مورخ ۵۷/۱۲/۶ نیز در ضمن دستور کار جلسه همان روز آمده است: «۱) _ در مورد محل ثابت صورت مذاکره شد، قرار شد طبقه بالای مکتب امیرالمومنین انتخاب شود.»^۹

با تشکیل دبیرخانه، البته این وضع باید تغییر می کرد، ولی هر چند دبیرخانه جای ثابت داشت، ولی باز هم اعضا در مکان‌های مختلف تشکیل جلسه می دادند. این نکته را مهندس مصطفی کتیرایی می‌گوید.^{۱۰}

پی‌نوشت‌ها:

- _ پهره گیسو از اسناد درجه اول شورای انقلاب، با هدف توجه دادن مورخین به این اسناد، اولین بار در این کتاب صورت گرفته است.
- _ مسعود رضوی،هاشمی و انقلاب _ تاریخ سیاسی ایران از انقلاب تا جنگ انتشارات همشهری ۱۳۷۶، چاپ جدید انتشارات اطلاعات ۱۳۹۷، از این اثر اقتباس‌ا و انتحال‌های زیادی شده و نویسندگان بسیاری را راست و چپ، بدون ذکر مآخذ خود را محق دانسته اند از آن پهره گیزد. یک مورد و عجیب‌ترین مورد در روزنامه شرق در مورخه ۲۳ خرداد ۱۳۸۲ در مقاله آقای جهانگیر پاک نیا درباره انتخابات نخستین رئیس جمهوری ایران صورت گرفته است. ایشان حدود ۷۰ درصد مقاله خود را از صفحات مختلف کتاب فوق کلچین فرموده و غافل از آنکه اشتباهات چاپی در ذکر شماره صفحات صورت مذاکرات و موارد دیگر را هم همان گونه درج کرده است و افاق یکفیه الاشاره.
- _ در شورای انقلاب چه گذشت؟، گفت و گو با مهندس عزت الله سحابی، ایران فردا، بهمن و اسفند ۱۳۷۷.
- _ آمو‌اج انقلاب، مهندس سحابی، ایران فردا، بهمن ۱۳۷۶.
- _ دریایی از اسان‌ها، گوشه‌هایی از خاطرات مهندس سحابی از دوران انقلاب، چشم انداز ایران، دی و بهمن ۱۳۸۰.
- _ دست نوشته‌های دکتر احمد صدر حاج سیدجوادی، منتشر نشده، ذیل روز ۵۷/۱۰/۱۰ با تشکر از ایشان.
- _ در شورای انقلاب چه گذشت، همان.
- _ هیات تنظیم اعتصاب شرکت نفت، گفت و گو با مهندس مصطفی کتیرایی، ایران فردا، فروردین ۱۳۷۸.
- و ۹ _ دریایی از اسان‌ها، همان.
- _ بخشی از گفت وگویی نگارنده با مهندس کتیرایی.
- _ نصمت سال خدمت و مقاومت، مهندس بازرگان، به کوشش سرهنگ غلامرضا تجانی، انتشارات رسا،ن جلد ۲ ص ۳۴۵.
- _ روزنامه میزان، شماره ۱۹۲ ۱۹۲۱ بهمن ۱۳۵۹، مقاله «هفت روز بحرانی انقلاب».
- _ نصمت سال خدمت و مقاومت، همان، ص ۳۶۶.
- _ کیهان، ۱۵ اسفند ۱۳۵۷، ص ۴.
- و ۱۵ _ آن سوی اتهام، خاطرات عباس امیرانتظام، نشر نی، چاپ سوم ۱۳۸۱، ج ۱ صفحات ۲۱ و ۲۲.
- _ صورت مذاکرات شورای انقلاب، ج ۱ ص ۸.
- _ همان، جلد ۱ ص ۱۲۰.
- _ گفت وگویی اختصاصی نگارنده با مهندس مصطفی کتیرایی.

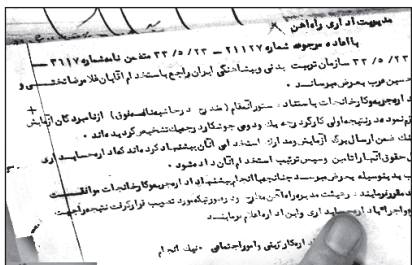
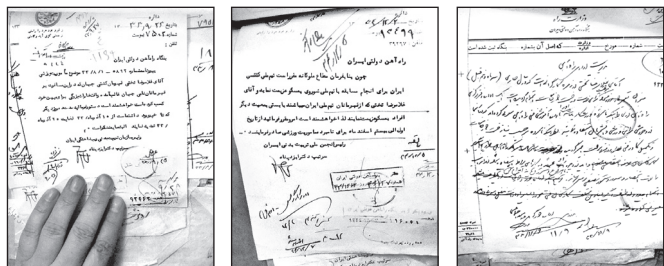

حسن فرزند

قصه پرونده پهلوان تختی در راه‌آهن تهران و خیابانش در تجریش

اسناد جهان پهلوان

مرگش و سرنوشت آن خانه هم عجیب شد. چندین وصیت نامه از او مانده این که کدامیک وصیت او بود و کدام دروغین، این که کدام نوشته، نزدیک به حال و احوال قهرمان در روزهای پایانی مرگش بود و کدامیک، سنخیتی با روزگار پایانی اش نداشت، چیزی نیست که امروز بخواهیم به آن بپردازیم.

خانه تختی در خیابان فرشته منطقه تجریش تهران، به هر دلیل به تنها فرزندش بابک نرسید و خواهران تختی در آنجا روزگار گذراندند؛ طبق آن چیزی که در یکی از وصیت نامه‌ها عنوان شده بود. بعد از آن هم، مثل خیلی از خانه‌های تهران، خانه‌ای که قهرمان روزهای آخر عمرش را در آنجا گذرانده بود و به نامش بود، سال‌ها قبل، پیش از آنکه کسی بتواند اقدام جدی و تاثیرگذاری برای خراب نشدن آن و تبدیلش به موزه کشتی یا تختی انجام دهد، تبدیل به برج شد.

خانه-باغ، همان جایی که مردم منطقه به نام تختی بزرگ می‌شناختند، برج شد و آن خیابان، به نام تختی. اما در روزهای گذشته تصمیمی که مدتی روی آن بحث و تبادل نظر شده بود، اجرایی شد.

یکی از کارهای کمیسیون فرهنگی شورای شهر، نامگذاری معابر، خیابان‌ها، بزرگراه‌ها و ... به نام افراد شاخص و تاثیرگذار است. پایتخت، بزرگ و بزرگ‌تر می‌شود و حالا جدا از خیابان‌هایی که به نام شهدا خوانده شده‌اند، معابر و گذرگاه‌هایی هستند که به نام هنرمندان و افراد برجسته و خوشنام تغییر پیدا می‌کنند.

خبر آمد: «براساس مصوبه اخیر شورای شهر تهران، خیابان طوس در منطقه یک شهرداری تهران به نام عباس کیارستمی و خیابان تختی در محدوده باغ فردوس در شمال تهران به نام جلیل شهناز، استاد تار و خیابان هفتم در نزدیکی پارک ساعی در منطقه شش تهران به نام بهمن کشاورز، وکیل دادگستری نامگذاری می‌شود.»

براین اساس حالا تختی به شهناز تبدیل خواهد شد. شهنازی که استاد بی‌بدیل تار بوده و مشهور به «پهلوان تار»؛ استادی که به حق باید خیابان و گذری در خور، به نامش می‌شد و حالا این اتفاق رخ داده است، اما اینکه چرا خیابان تختی، محله‌ای که مردم به نام جهان پهلوان آنجا را می‌شناختند، به نام این استاد بزرگ شود، جای سؤال دارد.

البته باز هم تأکید می‌کنیم در بزرگی و جایگاه فوق‌العاده استاد جلیل شهناز تردیدی نیست، او سال ۱۳۰۰ در اصفهان به دنیا آمد و سال ۱۳۹۲ بعد از تحمل یک دوره بیماری طولانی، درگذشت. او از خانواده‌ای کاملاً موزیسین برآمده بود و ۹۲ سال زندگی اش با موسیقی و هنر گره خورده بود. سال‌ها در مجموعه گل‌ها ساز می‌زد و بی‌شک یکی از بزرگان موسیقی ایران است.

او سبک خاص خودش را داشت، استاد بداهه نوازی بود، چه در مجموعه گل‌ها و چه در میان تک‌نوازی که او ساز می‌زد. این نوازنده بزرگ و صاحب سبک، کارهای زیادی با خواننده‌های بزرگ از جمله بنان و شجریان ... انجام داد. در آستانه پنجاه و سومین سالگرد غلامرضا تختی، جوانمردی که از خود نام نیک بر جای گذاشته بود، حالا دیگر فرشته، نه تختی دارد و نه خانه باغی که یادگار جهان پهلوانی بود. این خیابان حالا به نام استاد جلیل شهناز است.

گونه‌ای که حتی مستندات از انتقال وی به کارخانه سیمان ری، مقصد تختی پس از ترک راه‌آهن تهران را هم در بر می‌گیرد، ولی بی‌گمان نکات مندرج در آن جذاب‌ترین بخش کشف این پرونده است که احتمالاً در آینده بیشتر درباره آن خواهیم شنید؛ مثل این نکته که جلوی ستون مدرک تحصیلی وی نوشته شده است: «قهرمان جهان».

در آن روز و در آن دیدار رئیس وقت شورای شهر تهران در پایان بازدیدش از راه‌آهن و به مناسبت این کشف جالب، دستور داد تا تندیس از این کشتی‌گیر نامی و جوانمرد ایرانی ساخته و در ساختمان راه‌آهن نصب شود که ما از آن روز تا به حال خبری و اثری از نصب تندیس او در راه‌آهن تهران نشنیده‌ایم و نخوانده‌ایم، گرچه خبر پرده برداری از تندیس پهلوان تختی در آمریکا را بارها خوانده و دیده‌ایم.

و اما قصه خانه تختی و خیابان تختی

قصه آنجا غمناک تر می‌شود که خبرنگار جوانی به نام مرضیه دارابی خبرنگار سایت - نشریه پیروزی متعلق به تیم پرسپولیس در ۲۸ آذر امسال (۱۳۹۸) خبر از تغییر نام خیابان تختی در تجریش داد و نوشت: خداحافظی همیشگی تختی از تجریش پس از ۵۲ سال، خانه‌ای که رفت، خیابانی که دیگر نیست.

او در گزارش خود نوشته است: آن روزها که کشتی، ورزش اول کشور بود و مردم برای تشویق قهرمانان و تماشای رقابت‌هایشان صف می‌کشیدند، جهان پهلوان تختی یکی از دو مدال طلای کشتی ایران در مسابقات المپیک ۱۹۵۶ میلورن را از آن خود کرد.

بعد از این رقابت‌ها، جایزه ارزشمندی به قهرمانان اهدا شد. منصور مهدیزاده قهرمان سابق جهان و یکی از هم‌تیمی‌های تختی گفته است که «او با ۵۰ هزار تومان جایزه اش، که در آن وقت، خیلی پول بود، یک خانه بزرگ و باصفا از دکتر حسینی در خیابان فرشته خرید، پول این خانه ۴۸ هزار و پانصد تومان شد. بقیه پولش را هم یک ماشین بنز خرید.»

آن خانه، قصه عجیبی پیدا کرد، از روزگار سخت روزهای تنهایی مرد بزرگ و جدالش با زندگی، تا سرنوشت آن خانه و آدم‌هایش. پسری که آنجا متولد شده بود، عروسی که با امید به آن خانه آمده بود، مادر و خواهرانی که چشم به راه برادر بودند و ... تختی در جنوب شهر متولد شده بود، در محدوده خانی آباد، جایی که امروز یک میدان، به نام اوست.

همانقدر که مرگ او مرموز و پر از ابهام و سؤال بود، اتفاقات بعد از

حدود عسال پیش نقل شد که دکتر احمد مسجد جامعی، عضو فعال و فرهنگ‌شناس شورای شهر، پیشترها در دیدار خصوصی با مرتضی احمدی، هنرمند نام‌آشنای سینما و تلویزیون از وجود پرونده‌ای درباره جهان پهلوان غلامرضا تختی آگاهی یافته بود و او هنگام بازدید از ساختمان راه‌آهن در گفتگو با مسئولان راه‌آهن تهران به نقل از این بازیگر کهنه‌کار و کارمند سابق راه‌آهن بر وجود اسناد اصرار می‌کند تا سرانجام با بررسی بایگانی آشکار شود که پرونده‌ای از این قهرمان ملی با حدود سیصد برگ موجود بوده و به خوبی نگهداری شده اما کمتر کسی از آن آگاهی داشته و به همین دلیل ساده، نادیده مانده است.

حتماً به خاطر دارید که مدت‌ها یکی از جمله برنامه‌های دکتر احمد مسجد جامعی پس از تکیه زدن بر کرسی ریاست شورای شهر تهران، بازدید از مناطق گوناگون شهر بوده است که تحت عنوان و نام «کشف تهران» صورت می‌گیرد؛ برنامه‌ای که گاه در آن کشفیاتی رخ می‌دهد که هم جالب است و هم در نوع خود بسیار عجیب!

در آن روزها برخی خبرگزاری‌ها از جمله سایت خبری «تابناک» نوشت: در بازدید روز گذشته رئیس شورای شهر تهران از مناطق گوناگون شهر، مستنداتی از زندگی کاری این قهرمان ملی کشف شد که بیشتر کمتر کسی از وجودشان آگاهی داشت.

ماجرای این قرار بود که وقتی مسجد جامعی در برنامه تهران‌گردی خود به ایستگاه راه‌آهن تهران رسید، از مسئولان این نهاد قدیمی خواست تا بازدیدی هم از اسناد استخدای جهان پهلوان غلامرضا تختی در راه‌آهن تهران داشته باشد اما متولیان راه‌آهن ابراز بی‌اطلاعی می‌کنند.

عضو شورای شهر اصرار می‌کند که چنین چیزی موجود است و در نهایت امر با بررسی بایگانی راه‌آهن تهران آشکار می‌شود که پرونده‌ای از این قهرمان ملی با حدود سیصد برگ موجود بوده و به خوبی نگهداری شده اما کمتر کسی از وجود آن آگاهی داشته و به همین دلیل ساده، نادیده مانده است.

بررسی پرونده کارگزینی جهان پهلوان تختی از این روی جالب توجه است که مسئولان درمی‌یابند به رغم اتمام فعالیت وی در این نهاد پس از نه سال، روند پرداخت دستمزد این قهرمان متوقف نشده و با مرگ وی، به برقراری مستمری گره خورده است.

در این پرونده قید شده است که یکصد تومان برای مادر وی، یکصد تومان برای پسرش، بابک و یکصد تومان برای همسرش مقرری فوت تعیین شده و حقوق مستمری او نیز مصوب شده و از آن زمان تا کنون در اختیار خانواده‌اش قرار می‌گیرد؛ حقوقی که پس از سال‌ها به عددی بیش از چهارصد هزار تومان رسیده و هنوز برقرار است.

این پرونده که به روایت تصاویر می‌توان دریافت که بسیار ارزشمند است، نامه‌های اداری و کارگزینی مربوط به تختی دارد و علاوه بر آن، اسنادی چون معرفی وی به شرکت راه‌آهن، معرفی برای سفرهای بین‌المللی و شرکت در مسابقات، پرونده پزشکی، حقوق پرداختی به وی از آغاز ورود به راه‌آهن تا امروز را شامل شده و حتی اسناد محرمانه درباره این فرد را نیز در بر می‌گیرد.

از جمله نکات جالب دیگر در این پرونده، کامل بودن آن است؛ به

نگاهی به زندگی، تاریخ‌نگاری و برخی از آثار ابراهیم صفایی

• گودرز گودرزی (مجیدی)

تاریخ‌نگاری از چشم اسناد

تاریخ را باید شناخت تا خطای پیشینیان را تکرار نکنیم و راه درست و مصلحت‌های آینده‌وم حال را بیابیم. بهترین راه شناختن تاریخ برای ما مطالعه و خواندن است. گزینش کتاب‌های مفید و قابل اعتماد هم در عرصه تاریخ دشوار است و شاید از دیگر علوم و رشته‌ها، سخت‌تر. مدتی پیش کتابی دیدم و شروع به خواندن کردم به نام «این روزنامه‌نویس‌ها! - پنجاه خاطره از پنجاه سال»؛ و این اثر برایم چنان تازگی داشت که پیش از آن نه نامش به گوشم خورده بود و نه چیزی از نویسنده آن خوانده بودم. در این یادداشت به معرفی کوتاه نویسنده و کتاب تاریخی وی می‌پردازم و امیدوارم شوقی در خوانندگان، برای رجوع و خوانش این کتاب برانگیزم.

«پنجاه خاطره از پنجاه سال» نوشته «ابراهیم صفایی» است. جست‌وجو که کردم دستگیرم شد که زادگاه او ملایر است؛ ۱۲۹۲ خورشیدی. پله‌های ابتدایی را در همان زادگاهش یکی‌یکی بالا رفت. سپس به مرکز استان روی آورد؛ همدان. او دوران دبیرستان را در همین شهر به پایان برد. این همدان بود که او را با انجمن‌های ادبی آشنا کرد؛ با شاعرانی چون: مفتون همدانی^(۱) و عارف قزوینی.

چندی نگذشت که تهران وی را به سوی خود کشاند. در آن هنگام او ۲۱ سال داشت؛ بیش‌وکم چیزی در این حدود. بیست‌وپنج شش سال نان‌خور دولت می‌شود؛ در اداره ثبت، سپس داوطلبانه خود را بازنشسته می‌کند، ولی بی‌کار نمی‌نشیند. این‌جاست که سر از اداره هنرهای زیبا درمی‌آورد و کاری به دشتش می‌دهند درخور ذوق و استعدادش؛ مشاور بررسی و اجازه چاپ و انتشار کتاب و مسؤول صدور مجوز برای سروه‌ها و ترانه‌هایی که از رادیو و تلویزیون پخش می‌شود.

مانند در تهران برای صفایی، سودمند می‌افتد. در تهران است که به آموختن علوم مقدماتی زبان تازی و نیز فراگرفتن رمز و رازهای پیچ‌اندرپیچ فن و شگرد شعر می‌پردازد. آن‌هم وردست سخن‌دانانی چون: آزاد همدانی^(۲) و وحید دستگردی.

در این‌جا نمونه‌ای از سروه‌های صفایی را زمزمه می‌کنیم:

«ای وطن! ای که تو میراث منی

زادگاه منی و باغ و گلستان منی

دیده بر خاک دلاویز تو دارم شب و روز

ای که در آفاق جهان اختر تابان منی

پدرانم همه در دامن تو رفته به خواب

قبله‌گاه من و محبوب جوانان منی

خاک‌وسنگ توبه‌چشم‌همه‌دُر و گهر است

که امید من و گنجینه شایان منی

ای بسا خون عزیزان که به راه تو بریخت

شعله عشق دلاویز فروزان منی

مهد اندیشه و شعر و ادب و ذوق و هنر

بارگاه خرد و دانش و عرفان منی

سرزمینی که چو فردوسی توسی پرورد

کشور حافظ و سعدی سخن‌دان منی

قرن‌ها لطمه ز امواج حوادث دیدی

لیک چون مادر دل‌سوز، نگهبان منی

نشود لحظه‌ای از یاد تو غافل دل من

که به گیتی سبب فخر فراوان منی

آن‌که بدخواه تو باشد نفسی زنده مباد

که عزیز من و جان من و جانان منی

تویی ای خاک گرامی، وطن و میهن من!

بهرتر از این نتوان گفت که: ایران منی!

صفایی به سرش می‌زند که یک‌بار دیگر نشریه‌ای را چاپ کند. آخر او سال‌ها پیش دست به این کار زده بود؛ هفته‌نامه «عسس». اکنون زمان آن فرارسیده که کار را ازسر گیرد: «پژوهش انجمن»؛ نشریه‌ای که به‌صورت فصلی چاپ و منتشر می‌شد. عمر این فصل‌نامه تا پایان بهار سال ۱۳۵۷ باقی بود.

این صفایی ملایری کتاب‌های چندی را نوشته است که از آن میان می‌توان به این‌ها اشاره کرد: مرزهای ناآرام؛ آینه تاریخ؛ نهضت ادبی ایران در عصر قاجار؛ تاریخ ملایر؛ برگ‌های تاریخ؛ رهبران مشروطه. و نیز همین «پنجاه خاطره از پنجاه سال»^(۳) که عنوان یادمان و خاطره بیست‌ویکم این کتاب مرا واداشت و برانگیخت که به‌خواندنش بپردازم: «این روزنامه‌نویس‌ها!» و چون خوانش این یادمان ۳ صفحه‌ای را به پایان بردم، دیدم بدنیست برای این شماره از ضمیمه گرامی «فرهنگی» پیشکش کنم. (ناگفته نگذارم که به‌هرروی من پیوندی دارم با ملایر و ملایریان: پدر بزرگ مادری‌ام اهل ملایر بود و از ملایریان: موسا صارمی.)

یادداشت «این روزنامه‌نویس‌ها!» داستان روزنامه‌نگاری را بازگو می‌کند که قلم را برای «تلاک کردن» به کار می‌گیرد و نه برای روشن‌گری. قلم برای یک‌چنین روزنامه‌نگاری می‌شود آلت و ابزار «ج‌خواهی» و «گوش‌بری». چون چیزهایی از توانایی قلم به گوش چنین جماعتی خورده بود مثلاً «کاری که قلم به یک زبان ساخت/ شمشیر به صد زبان نسا زد»، پس می‌شود خیر مراد را سوار شد و چهارنعل تاخت!

*و اینک «این روزنامه‌نویس‌ها!»:

«در بهار ۱۳۳۱ چندی در اصفهان بودم. «کاظم سیاح» رئیس اداره پیشه و هنر اصفهان بود. گاهی در دفتر کارش از او دیدار می‌کردم. واپسین بار که نزد ایشان بودم، «امیرقلی امینی» مدیر روزنامه «آختر» و بعد «اصفهان» را که از دو پا فلج بود نزد او آوردند. درحالی‌که او را روی دست گرفته و پتویی روی پاهایش آویزان بود، روی مبل نشاندند. سیاح برخاسته پیش آمد، دست امینی را فشرد و خوش آمد گفت و احوال‌پرسی کرد. سپس برگشت و پشت میز خود نشست.

امینی پس از نوشیدن جای چایپلوسی آغاز نمود و گفت: «کودتای ۱۳۹۹ را شما رهبری کردید! شما باید زمامدار کشور باشید!»

سیاح از شنیدن این سخنان سخت ناراحت شد و گفت: «آقای امینی! من همیشه یک خدمت‌گزار کوچک میهنم بوده‌ام... داوطلب مقامی نیستم و برایم موجب سرفرازی است که خدمت کوچکی به میهنم انجام می‌دهم.» امینی گفت: «جناب‌عالی شکسته‌نفسی می‌کنید شایستگی شما خیلی بالاتر از این‌هاست. دو نفر مانند جناب‌عالی در تمام ایران نیست!»

سیاح گفت: «این تعارف‌های شما مرا ناراحت می‌کند. اگر فرمایشی دارید بفرمایید.»

امینی گفت: «دیروز در روزنامه مقاله‌ای درباره خدمات جناب‌عالی نوشته بودم. ملاحظه فرمودید؟»

سیاح پاسخ داد: «ندیدم. ولی خواهش می‌کنم چیزی درباره خدمات من ننویسید. اگر خدمتی کرده‌ام انجام وظیفه بوده است. نیاز به تبلیغ و تعریف ندارم.»

امینی گفت: «من مؤسسه خیریه دارم که مورد بازدید شخصیت‌های داخلی و خارجی قرار می‌گیرد. چند تابلو نقاشی و چند تکه زری از کارهای هنرستان صنعتی برای سالن این مؤسسه می‌خواهم که در عین حال معرف پیشرفت صنایع دستی هنرستان نیز می‌باشد.»

سیاح گفت: «کارهای هنرستان اموال دولتی است؛ فروخته می‌شود و پولش به حساب هنرستان منظور می‌گردد. ولی من دستور می‌دهم دو تابلو نقاشی و دو تکه زری به شما بدهند و بهای آن را خودم پرداخت می‌کنم.» سپس به رئیس هنرستان تلفن کرد و گفت: «دو تابلو نقاشی و دو تخته زری با انتخاب آقای امینی در اختیار ایشان بگذارید و صورت‌حساب آن را برای

من بفرستید که پرداخت کنم.»

امینی سیاست‌گذاری کرد و اجازه رفتن خواست... گماشته امینی وارد شد و او را از روی مبل برداشت و بیرون برده روی صندلی چرخ‌دار نشاند و اداره پیشه و هنر را ترک گفت. سیاح رو به من کرده گفت: «می‌بینید چه روزنامه‌نویس‌هایی داریم؟»

گفتم: «بله! و افسوس بیشتر از این قماشند. روزنامه برای آن‌ها روزی‌نامه است و افکار عمومی را با نوشته‌های مغرضانه خود گمراه می‌کنند.»

چند هفته پس از این دیدار، سیاح به تهران منتقل شد و «منوچهر امین‌ناطقی» به‌جای او به ریاست پیشه و هنر اصفهان آمد. من با امین‌ناطقی نیز سابقه آشنایی داشتم. او یک فرهنگی بود و من گاهی در دفتر کارش به دیدارش می‌رفتم. روزی با هم گرم گفت‌وگو داشتیم که ناگهان در اتاق باز شد و پیکر فلج امینی را به اتاق آورده روی مبل نشاندند.

امینی خود را معرفی کرد. امین‌ناطقی به او خوشامد گفت و از شمار روزنامه‌های اصفهان و تیراژشان پرسید.

او از تیراژ بالا و تأثیر مندرجات روزنامه خود داد سخن داد! سپس گفت: «همه مردم اصفهان خوش‌حاند که آن مردکه دزد قزاق (سیاح) از این‌جا رفت و شما به‌جای او آمدید.»

امین‌ناطقی از شنیدن این سخنان رنگ چهره‌اش برافروخته شد و گفت: «خواهش می‌کنم توهین نکنید! آقای سیاح از شخصیت‌های پاک و مورد احترام است.»

من نیز ناراحت شدم و به امینی گفتم: «یاد دارید دو ماه پیش در همین اتاق چگونه از آقای سیاح چایپلوسی کردید و او چگونه از چایپلوسی شما ناراحت شد؟»

امینی گفت: «شما آن‌روز کجا بودی؟»

گفتم: «در همین اتاق بودم و آقای سیاح به خواهش شما دو تابلو نقاشی و دو تخته زری از کارهای هنرستان را دستور داد به شما بدهند و بهایش را خود او پرداخت کرد.»

امینی از سخنان من ناراحت شد و به امین‌ناطقی گفت: «امروز فقط برای دیدار شما آمدم. فعلاً یک مزاحم این‌جاست؛ من می‌روم تا ملاقات دیگر.» امین‌ناطقی گفت: «ایشان از دوستان من هستند؛ توهین نکنید!» سپس رنگ اتاق را زد. گماشته امینی وارد شد و او را بغل کرد و از اتاق بیرون رفتند.

امین‌ناطقی پرسید: «موضوع ملاقات ایشان با آقای سیاح چه بوده؟» چگونگی را گفتم. درشگفت ماند. گفتم: «جای شگفتی نیست. بسیاری متأسفانه فرصت‌طلب و سودجو و دورو هستند.»

گفت: «راست می‌گویید. باید یک گروه از روان‌کاوان و جامعه‌شناسان معروف جهان بیایند و سال‌ها مطالعه کنند و ریشه این بیماری را بشناسند و راه درمان آن را نشان دهند؛ وگرنه هرگز روی رستگاری [را] نخواهیم دید.»

(الیگودرز - ۷ مهرماه ۱۳۹۸ خورشیدی)

*پی‌نوشت‌ها:

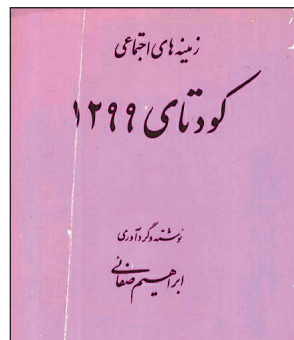
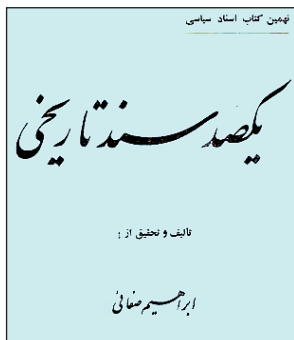
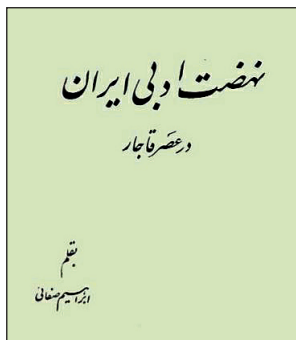
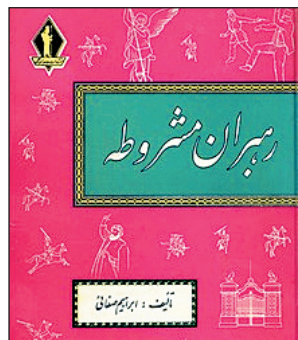
۱. میراقا همدانی (مفتون)؛ از سروه‌سرایان سده‌های سیزدهم و چهاردهم خورشیدی است. او در سال ۱۲۶۸ زاده شد و در سال ۱۳۳۰ رخت از جهان پرست. شعر «علی ای همای رحمت» شهریار برگرفته از سروه‌ای است از مفتون با این مطلع:

«علی ای همای وحدت! تو چه مظهری خدا را

که خدا نمود زینت به تو تخت انما را.»

۲. علی‌محمد غمami آزاد؛ یکی از ادب‌دانان و شاعران دیار همدان است که به سال ۱۲۶۳ خورشیدی به جهان آمد و در سال ۱۳۲۴ به دیگر سرای رفت.

۳. صفایی، ابراهیم. «پنجاه خاطره از پنجاه سال». انتشارات جاویدان. چاپ اول ۱۳۷۱.

امروز در تاریخ

سالگشت درگذشت امیر تیمور گورکان

امیر تیمور گورکان که سه بار به ایران لشکر کشید
۱۲ فوریه سال ۱۴۰۵ میلادی در ۶۹ سالگی در امروز در
قزاقستان درگذشت.

پس از درگذشت امیر تیمور، پیکر او به سمرقند منتقل و در گورگاهی که خود در این شهر ایران باستان ساخته بود مدفون شد. تیمور در جریان لشکر کشی به چین بود که بیمار شد و درگذشت.

بازگشت فاطمه پهلوی باشوهر آمریکایی اش به تهران

فاطمه پهلوی ۱۸ بهمن ۱۳۳۲ به همراه شوهر آمریکایی اش علی هیلر به تهران بازگشت و برغم پیش بینی قبلی مورد استقبال اعضای خانواده سلطنتی وقت قرار گرفت. وی سه سال پیش از آن بدون کسب اجازه از وزارت امور خارجه ایران به هیلر که یک روزنامه نگار آمریکایی بود ازدواج کرده بود. طبق قانون، وی به عنوان یک زن ایرانی قیلا باید از وزارت امور خارجه ایران کسب اجازه می کرد.

روزنامه نگاری که دو رئیس جمهوری آمریکا به خانه اش رفتند

ویلیام آلن وایت مردی که ۵۵ سال
روزنامه نگاری کرد و تسو دور روزولت و فرانکلین
دی روزولت برای کسب نظر از او به خانه اش
می رفتند دهم فوریه ۱۸۶۸ به دنیا آمد و ۷۶ سال عمر
کرد.

۹ روزیادشاه انگلستان بود و گردن زده شد!

۱۲ فوریه سال ۱۵۵۴ «جین گری» نوا ده هنری هفتم که به مدت ۹ روز پادشاه انگلستان بود به دستور «ماری تودور» ملکه تازه انگلستان در ارگ لندن گردن زده شد. در کنار «جین» شوهر او نیز به همان صورت اعدام شد.

شهر جورجیاد در آمریکای شمالی ایجاد شد

۱۲ فوریه ۱۷۳۳ در ناحیه ساوانا ایجاد مهاجرنشین انگلیسی تازه ای را در آمریکای شمالی اعلام داشت و آن را به نام پادشاه وقت انگلستان - کینگ جورج دوم (جورجیا) نام نهاد که سیزدهمین ایالت وقت بشمار آمده، از ایالت های جنوب شرقی آمریکا و حکومت نشین آن شهر «اتلانتا» است.

www.iranianshistoryonthistday.com

قالب امروز

چتر بازی از برج میلاد / عکس از: محمد محسنی فر

سرایه

هر که یکدم آب دندان تو دید
تا ابد انگشت بر دندان بماند
هر که جست آب حیات از لعل تو
جاودان در ظلمت هجران بماند
گر کسی را وصل دادی بی طلب
دیدم آن در درد بی درمان بماند
ور کسی را با تو یکدم دست بود
عمرها در هر دو عالم زان بماند
حاصل خاقانی از سودای تو
چشم گریان و دل بریان بمان
خاقانی

عقل در عشق تو سرگردان بماند
چشم جان در روی تو حیران بماند
در ره سرگشتگی عشق تو
روز و شب چون چرخ سرگردان بماند
چون ندید اندر دو عالم محرمی
آفتاب روی تو پنهان بماند
هرکه چوگان سر زلف تو دید
همچو گویی در سر چوگان بماند
هر که سر گم کرد و دل در کار تو
چون سر زلف تو بی سامان بماند

جدول شرح در متن ۵۱۹۳

غلامحسین باغبان

<div>حل</div> <div>جدول</div> <div>۵۱۹۲</div>	بر سر پیک قدیم	کتابی از حافظ	حماص تاریخی	بی نظمی	بر سر پیک قدیم	کتابی از حافظ	حماص تاریخی	بی نظمی
	ابرو		کتابه از آسمان		ابرو		کتابه از آسمان	
	↓		↓		↓		↓	
	خ				خ			
نگاه کن!	↓				نگاه کن!	↓		
آب بند	↓				آب بند	↓		
کلام هشدار	↓				کلام هشدار	↓		
جعبه متوازی	↓				جعبه متوازی	↓		
جسد جانور	↓				جسد جانور	↓		
تکرار حرف چهارم	↓				تکرار حرف چهارم	↓		
خط کش رسم	↓				خط کش رسم	↓		
ساز میز مانند	↓				ساز میز مانند	↓		
پنج ترکی	↓				پنج ترکی	↓		
کوره نان پزی	↓				کوره نان پزی	↓		
نامی دخترانه	↓				نامی دخترانه	↓		
عدل	↓				عدل	↓		
رنگ کاروان	↓				رنگ کاروان	↓		
ابوالبشر	↓				ابوالبشر	↓		
تهیدست	↓				تهیدست	↓		
میل کرد!	↓				میل کرد!	↓		

سودو کو

٢٦٨٠

		၈						၇
၃						၄	၆	
		၁	၃	၅				
၈		၇	၁				၃	
၆				၂				၇
	၇				၆	၈		၄
				၁	၇	၇		
	၃	၄						၆
၇						၇		

၈	၃	၇	၆	၁	၂	၅	၄	၉
၆	၇	၁	၅	၃	၉	၂	၈	၄
၃	၁	၉	၂	၈	၄	၆	၇	၅
၇	၅	၂	၈	၃	၆	၁	၉	၄
၁	၈	၃	၇	၆	၅	၂	၉	၄
၂	၇	၆	၅	၃	၁	၈	၉	၄
၈	၃	၇	၆	၅	၃	၁	၉	၄
၆	၇	၁	၅	၃	၉	၂	၈	၄
၃	၁	၉	၂	၈	၄	၆	၇	၅
၇	၅	၂	၈	၃	၆	၁	၉	၄

حل ۲۶۷۹

چهل سال پیش در همین روز

تمامی مطالب از روزنامه اطلاعات روز سه شنبه ۲۳ بهمن ماه ۱۳۵۸
(برابر با ۲۵ ربیع الاول ۱۴۰۰ فوریه ۱۹۸۰) نقل شده است.

آتش‌بس در گنبد نقض شد

آتش‌بس اعلام شده از سوی شورای تامین شهر
گنبد کاووس، پیریش نقش شد.

در پی نقض آتش بس از سوی ضدانقلاب، درگیری و تیراندازی، پریشب بین گروه‌های درگیر در گنبد کاووس آغاز شد و به بامداد دیروز نیز صدای تیراندازی بطور پراکنده در این شهر بگوش می‌رسید.

بسیار پایمان دادن به درگیری‌های سه‌روزه گنبد کاووس، از سوی شورای تامین شهر گنبد کاووس از ساعت ۴:۳۰ دقیقه بعد از ظهر پیرروز (۱۳۹۱/۱/۵۸) آتش‌بس اعلام شده بود و از طرفین درگیر خواسته شده بود با رعایت آتش‌بس و تخلیه سنگرها و ترانزاندازی به سوی یکدیگر، سوار خودروی کنند تا پرسنل ارتش در شهر گنبد کاووس، مستقر و کنترل شهر را به عهده بگیرند.

تصفیه در ارتش خاتمه یافت

تیمسار سر لشکر محمد مهدی شادهمر رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی در یک گفتگوی مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی موقعیت ارتش را قبل و پس از انقلاب تشریح کرد و در مورد اخراج ۱۲۵ نفر از افسران ارشد نیروی هوایی گفت: چون در دادگاه انقلاب اسلامی نظامی باید علاوه بر حاکم شرع قضات ارتش و دادگستری نیز حضور داشته باشند و چون دو قاضی از سوی این دو مرجع در دادگاه شرکت نداشته‌اند رای صادره قابل ارج است.

تیمسار شادمهر در این گفتگو گفت: طبق تصویب شورای انقلاب وظیفه پاکستانی در ارتش بعهدہ کمیسیون ۵ نفری وزارت دفاع ملی محول شدہ کہ این کمیسیون ۷۵۰۰ نفر را در نیروہای سہ گانہ بہ علل مختلف مشمول پاکستانی قرار داد. بدین ترتیب موضوع تصفیہ در ارتش خاتمہ یافتہ است.

۵ نفر زیر دو تانک در تهران کشته شدند

در دو حادثه جداگانه که در جریان برگزاری رژه واحدهای ارتشی بمناسبت گرامیداشت سالروز انقلاب اسلامی ایران در میدان آزادی تهران روی داد چهار نفر کشته و بیش از صد نفر مجروح شدند. در یک حادثه دیگر که بر اثر برخورد یک اتومبیل سواری با یک تانک در خیابان توانیر شهر تهران بوقوع آمد نیز دو نفر از سرنشینان و اتومبیل کشته شدند و یک نفر مجروح گردید.

ساعت ۱۱ صبح دیروز هنگامیکه واحدهای ارتشی در حال رژه بودند قسمت غربی جایگاه مستقر در میدان آزادی به علت هجوم جمعیت و فشار بیش از حد فرو ریخت و بر اثر آن یک نفر از پاسداران بنام «کر بلائی لباف» جان خود را از دست داد و ۱۳ نفر زخمی شدند.

تعطیلات نوروزی مدارس و ادارات دولتی یکسان شد

تعطیلات نوروزی مدارس و سایر وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی یکسان شد.

محمدعلی رجائی وزیر آموزش و پرورش امروز ضمن یک گفتگوی تلفنی با اطلاعات پیرامون تعطیلات نوروزی مدارس گفت: تصمیم در مورد تعطیلات مدارس از سوی شورای انقلاب اتخاذ شد و این تصمیم در رابطه با تعطیلات سایر ادارات دولتی پس از مشورت با اینجانب اتخاذ شد. و اعلام آن نیز اعلام کلی تعطیلات نوروزی وزارتخانه‌ها و موسسات و دوائر دولتی بوده است.

وی اضافه کرد: تعطیلات رسمی مدارس همان سه روز می باشد که به اضافه شدن تعطیل روز ۲۹ اسفند که روز نفت است و روز سی ام اسفند که روز تحویل سال می باشد به ۵ روز افزایش یافته است.

غلامرضا پهلوی از کمیته بین‌المللی المپیک اخراج شد

غلامرضا پهلوی، برادر شاه مخلوع، امروز رسماً
کمته بین المللی المپیک اخراج شد! وی که از سال ۱۹۵۵
بعنوان رئیس کمته ملی المپیک ایران، عضویت کمته
بین المللی المپیک را داشت، در ۱۳ اجلاس اخیر این کمته،
حضور پیدا نکرده و بدین دلیل اخراج گردید. وی سال
پیش قبل از فرار شاه مخلوع، از ایران گریخت.

لوله نفت موسیان با بمب منفجر شد

ایلام - خبرنگار خبرگزاری پارس به نقل از فرمانده هنگ ژاندارمری ایلام گزارش داد که لوله نفت موسیان واقع در شهرستان دهلران از توابع استان ایلام، بوسیله بمب دستی منفجر شد. بر اثر این انفجار، لوله نفت مذکور که در حوزه گروهان ژاندارمری موسیان است، دچار حریق شد.